

Opinnäytetyö (YAMK)

Kulttuuriala

Kirjasto – ja tietopalvelualan johtamisen koulutusohjelma

2013

Annamari Koski

TARVASJOEN KIRJASTON BLOGI

– Tuokioita tarinoiden äärellä



TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kirjasto- ja tietopalvelun johtamisen koulutusohjelma

2013 | 60

Ohjaaja: Olli Mäkinen

Annamari Koski

TARVASJOEN KIRJASTON BLOGI

Tämä kehittämistyö käsittelee kirjaston palveluja sosiaalisessa mediassa ja siinä erityisesti blogikirjoittelua kirjaston palvelumuotona.

Kehittämistyön aiheena oli perustaa Tarvasjoen kirjastolle blogi. Työn teoriaosassa pohditaan sosiaaliseen mediaan ja virtuaaliseen palveluun ja yhteisöllisyyteen liittyviä käsitteitä. Työn toiminnallisessa osassa esitellään Tarvasjoen kirjaston blogi ja sen perustaminen sekä vertaillaan kuutta eri yleisen kirjaston blogia. Blogi aloitettiin päivittämällä siihen Turun ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelualan aikuisopiskelijoiden kirjallisuusaiheisia esseitä klassikkoteoksista. Opiskelijaryhmälle lähetettiin myös kysely, jossa pyydettiin arvioimaan mm. kirjastoblogin toimivuutta sekä hyviä ja huonoja puolia.

Työn lopputuloksena oli uusi palvelu eli kirjaston kirjallisuusaiheinen blogi. Blogosfääri on kuitenkin valtava ja yksittäinen blogi hukkuu siihen helposti. Tutkimus osoitti, että blogin haasteina ovat taitava kirjoittaminen ja markkinointi sekä julkaisutiheys. Blogin mahdollisuutena puolestaan on tuottaa uusia palveluita eri käyttäjäryhmille.

ASIASANAT:

Sosiaalinen media, blogit, Web 2.0, verkkoyhteisöt, yhteisöllisyys, kirjastot, palvelutuotanto

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Master's Degree Programme in Library and information services

2013 | 60

Instruction: Olli Mäkinen

Annamari Koski

TARVASJOKI LIBRARYBLOG

This thesis examines libraries' services in social media and particularly blogging in public libraries.

The aim of this thesis was to start a new blog for the public library in Tarvasjoki. In the theory part of the thesis, the terms of social media, virtual services and virtual sense of community are discussed. The functional part of the study introduces the Tarvasjoki library blog and describes how it was started. In addition, it compares six different public libraries' blogs. The first posts in the Tarvasjoki library blog were written by adult students who study in in the degree programme of Library and Information Services at Turku University of Applied Sciences. The students wrote essays about classic books and these were added in the blog site. The group of students was also sent a questionnaire where they were asked to evaluate the blog, its strengths and weaknesses.

The topic of this thesis is a new service, literature blogs. Blogosphere is huge and one blog is easily forgotten. This study showed that successful blogging requires smart writing style, efficient marketing and frequent updating of the blog. Blogging is also a new method of rendering services for different customer groups.

KEYWORDS:

Social media, blogs, Web 2.0, network community, sense of community, library services

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
1.1 Tarvasjoen kirjasto	6
1.2 Teoria ja toiminta	7
2 KEHITTÄMISTYÖN TEORIAA	9
3 PALVELUMUOTOILU	14
3.1 Palvelumuotoilun käsite	14
3.2 Palvelumuotoilu sosiaalisessa mediassa	15
4 SOSIAALINEN MEDIA	17
4.1 Sosiaalinen media organisaatiossa	20
4.2 Sosiaalisen median käyttöönoton strategia	21
5 YHTEISÖLLISYYS	24
5.1 Virtuaalinen yhteisöllisyys	26
5.2 Virtuaalinen yhteisöllisyys kirjastossa. Kirjasto 2.0	27
6 BLOGI	30
6.1 Blogin markkinointi	32
6.2 Kirjastoblogi	33
7 TARVASJOEN KIRJASTON BLOGIN PERUSTAMINEN	44
8 HAASTATTELU	47
8.1 Teemahaastattelu	47
8.2 Haastattelun toteutus, analyysi ja tulkinta	48
9 KYSELYN TULOKSIA	50
9.1 Toimiva blogi	50
9.2 Blogi kirjastotyössä	51
9.3 Yhteenveto	52
10 POHDINTA JA ARVIOINTI	54

LÄHTEET

56

LIITTEET

- Liite 1. Klassikkoesittelyt - yksilötehtävä
 Liite 2. Klassikkoesittelyt: kirjallisuusluettelo

KUVAT

- Kuva 1. Tarvasjoen kunnan sijainti (Tarvasjoen kunnan www-sivut 2013). 7
 Kuva 2. Tuhat elämää (Tuhat elämää - Haapajärven ja Pyhäjärven kirjastotyöntekijöiden blogi 2012). 35
 Kuva 3. Pyhäjoen kirjasto "Pyhäjoen kirjaston kuulumisia" (Pyhäjoen kirjasto "Pyhäjoen kirjaston kuulumisia" 2012). 36
 Kuva 4. Plokkari – Kurikan kirjastojen blogi (Plokkari – Kurikan kirjastojen blogi 2012). 37
 Kuva 5. Oulun eteläisen kirjastot (Oulun eteläisen kirjastot 2012). 38
 Kuva 6. Nurmeksen kaupunginkirjaston vinkkausblogi (Nurmeksen kaupunginkirjaston vinkkausblogi 2012). 39
 Kuva 7. Kirjastokoira Kirjavainen (Kirjastokoira Kirjavainen 2012). 40
 Kuva 8. Tuokioita tarinoiden äärellä (Tarvasjoen kirjaston blogi 2013). 45

KUVIOT

- Kuvio 1. Toimintatutkimuksen malli. (Modifioitu kuviosta Toikko & Rantanen 2009, 67) 12
 Kuvio 2. Kirjasto 2.0. (Modifioitu kuviosta Holmberg ym. 2009, 24). 28

TAULUKOT

- Taulukko 1. Sosiaalisen median lajityypit. (Modifioitu taulukosta Lietsala & Sirkkunen 2010, 274). 18
 Taulukko 2. Blogin käyttöönoton suunnitelma Tarvasjoen kirjastossa. (Modifioitu taulukosta Ojala & Pöysti 2008, 93). 22
 Taulukko 3. Kulttuurin muutos. (Kunelius 2003, 53). 25
 Taulukko 4. Blogien ominaisuuksia 41

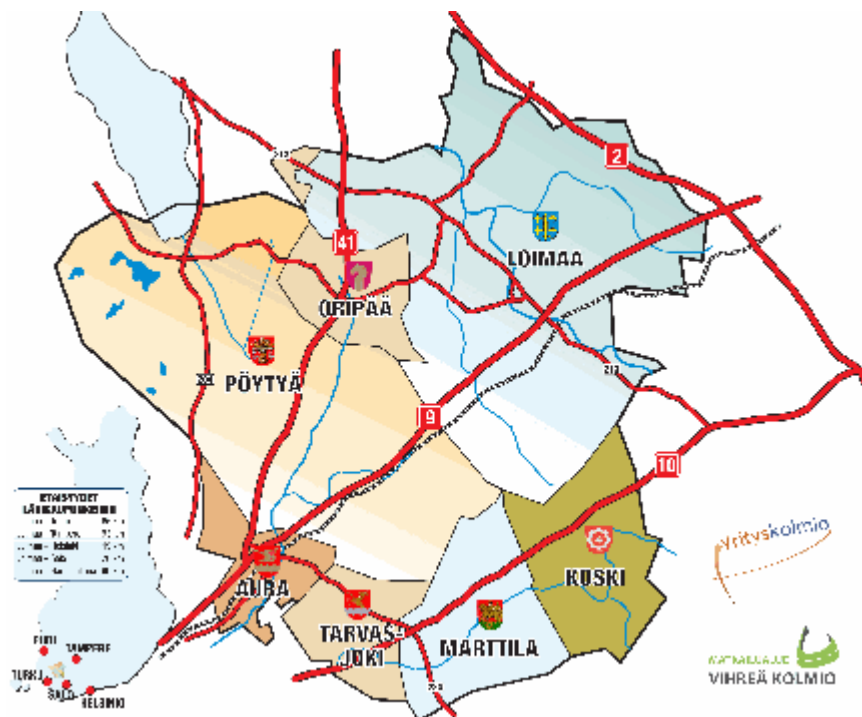
1 JOHDANTO

Sosiaalisen median käyttöönotto lisääntyy yhä enemmän kaikilla elämän osa-alueilla. Myös kirjastojen tulee vastata aikaansa ja perustaa uusia virtuaalisia palvelumuotoja. Tämä kehittämistyö on toiminnallinen opinnäytetyö ja sen aiheena on perustaa Tarvasjoen kirjastolle kirjallisuusaiheinen blogi. Asiakkaille tarkoitettu uusi virtuaalinen ja vuorovaikutteinen palvelu liittyy palvelumuotoiluun. Metodologisena lähtökohtana käytetään realistista evaluaatiota. Työn teoreettisena viitekehyksenä on sosiaalinen media, yhteisöllisyys ja osallistaminen. Viitekehys etenee deduktiivisesti yleisestä yksityiseen eli sosiaalisen median ja web 2.0:n käsitteistä virtuaaliseen yhteisöllisyyteen nimenomaan kirjastoissa sekä käsitteeseen kirjasto 2.0. Työn tavoitteena on sisällöntuotanto, eli blogikirjoittaminen. Ihmiset viettävät yhä enemmän aikaa verkossa sosiaalisessa mediassa, jonka yksi ilmenemismuoto on blogikirjoittelu. Blogi mahdollistaa asiakaspalvelun ja asiakkaiden osallistamisen niin kirjaston kehittämisessä kuin sen virtuaalisessa sisällöntuotannossa. Blogin tavoitteena on kuntalaisten osallistuminen blogikommentointiin sekä kirjaston käyttäjien että kirjastoa käyttämättömien parissa. Blogilla kirjasto vastaa aikaansa modernina kirjastopalveluna ja se antaa helpon väylän kommunikoinnille. Julkisen blogin kohderyhmänä ovat muutkin kirjastoasioista ja kirjallisuudesta kiinnostuneet kuin tarvasjokelaiset.

1.1 Tarvasjoen kirjasto

Työn toimeksiantajana on Tarvasjoen kirjasto. Tarvasjoki on vuonna 1869 perustettu kunta Varsinais-Suomessa. Kunnassa oli 31.12.2011 1947 asukasta. (Tarvasjoen kunta.) Tarvasjoki kuuluu Loimaan seutukuntaan (Kuva 1.) Tarvasjoen kirjasto kuuluu Loisto-kirjastokimppaan, johon kuuluvat Tarvasjoen kirjaston lisäksi Loimaan kaupungin kirjastot, Auran, Kosken TI, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kirjastot. Tarvasjoella toimii yksi pääkirjasto. Kirjasto on perus-

tettu vuonna 1857 pastori Adolf Lindmanin toimesta. Ennen Tarvasjoen kirjaston perustamista Turun ja Porin läänissä oli vain yhdeksän kirjastoa. Atklainaukseen Tarvasjoella siirryttiin vuonna 1996. (Mäkinen 2007, 24-25, 134.)



Kuva 1. Tarvasjoen kunnan sijainti (Tarvasjoen kunnan www-sivut 2013).

Tarvasjoen kirjaston aineistokokoelma sisältää yli 25 000 teosta. Lainaajia oli vuonna 2012 726 kappaletta. Fyysisiä käyntejä kirjastossa oli hieman yli 14 000 ja verkkokäyntejä 1239 kpl. Lainoja kirjastosta annettiin 23 131 kpl. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2013.)

1.2 Teoria ja toiminta

Työn teoriaosuudessa tarkastellaan työn metodologista lähtökohtaa sekä palveluutoilun ja sosiaalisen median käsitteitä sekä yhteisöllisyyttä ja siinä erityi-

sesti virtuaalista yhteisöllisyyttä blogikirjoittelun muodossa. Tavoitteena on lisätä kirjaston käyttöä niin virtuaalisesti kuin fyysisestikin tekemällä kirjastoa tunnetuksi sosiaalisen median ympäristössä. Toteutuksen vaiheet käsitteiden määrittelyn ja työn teoreettiseen viitekehykseen sovittamisen jälkeen ovat blogin perustaminen, johon kuuluu blogialustan valitseminen ja blogin käyttöönoton tavoitteiden asettaminen sekä sisällöntuotanto sekä muiden kirjastojen blogeihin tutustuminen.

Työn toisena vaiheena tehtiin sähköpostitse teemahaastattelutyypinen kysely AKITIS12-ryhmälle. Ryhmä koostui Turun ammattikorkeakoulussa syksyllä 2012 aloittaneista kirjasto- ja tietopalvelualan aikuisopiskelijoista. Ryhmän jäsenet tekivät kirjallisuudentuntemuskurssiin liittyvänä klassikkoteoksiin perustuvana oppimistehtävänä kirjallisen kirjaesittelyn, jotka liitettiin sisällöksi perustettavaan blogiin. Lisäksi opiskelijat vastasivat tehtävän jälkeen blogikirjoittamiseen liittyviin teemakysymyksiin. Vastausten perusteella arvioitiin toimivan blogin ominaisuuksia ja blogikirjoittamisen tunnelmia.

Kehittämistyön lopuksi on syytä miettiä sen reliabiliteettia ja validiteettia eli luotettavuutta ja pätevyyttä. Toikon & Rantasen (2009, 123) mukaan laadullisessa tutkimuksessa nämä käsitteet kuitenkin pyritään korvaamaan vakuuttavuuden käsitteellä, joka perustuu uskottavuuteen ja johdonmukaisuuteen. Valinnat ja tulkinnat pitää tehdä näkyviksi. Laadullisen tutkimuksen luotettavuudessa arvioidaan kokonaiskuvaa, ei pelkästään käytettyjä menetelmiä. Olennaista on, että tutkimusaineiston merkityksellisyyttä tarkastellaan kriittisesti. (Anttila 1996, 410). Kehittämishankkeet yleensä tähtäävät käytännön toimivuuteen eli menetelmiin, joiden vaikuttavuudesta on selvää näyttöä. Keskeisintä on miettiä, kenen etua kehittämistyö edustaa. Voidaan kysyä, vastaako uusi palvelu käyttäjien tarpeita. (Toikko & Rantanen 2009, 148, 163.)

2 KEHITTÄMISTYÖN TEORIAA

Kehittämistyö on tavoitteellista toimintaa, jossa lähtökohtana voi olla aikaisemman tilanteen, toiminnan ja palvelun muuttaminen tai kokonaan uuden rakentaminen. Muutoksen suunta on kuitenkin aina kohti tulevaa, parempaa laatua tai määrää. Kehittämistyö voi olla joko työntekijää ja työyhteisöä koskevaa tai se voi kohdistua työn prosesseihin, tuotteisiin tai palveluihin. Kehittäminen voi olla koko organisaation yhteistä toimintaa tai johtajakeskeistä. Laajemmin kehittämistoimintaa voi tapahtua myös erilaisissa verkostoissa erilaisten asiantuntijoiden avulla. (Toikko & Rantanen 2009, 16-17.)

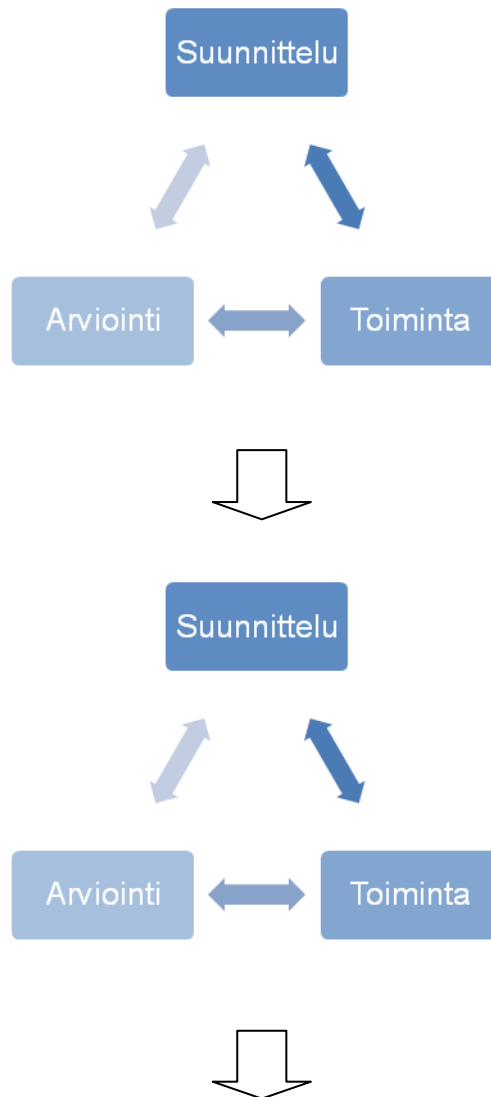
Toimintatutkimus on tutkimusstrategia, jonka päähuomio on prosessin kehittämisessä (Anttila 2007, 135). Kehittäminen on usein konkreettista toimintaa, jonka tarkoituksena on tietyn tavoitteen saavuttaminen. Kehittämistoiminnan tavoitteet, toimijat ja työmuodot tulee kuvata yksiselitteisesti. Kehittäminen edellyttää todellisuuskäsitysten määrittelyä. (Toikko & Rantanen 2009, 14, 35-36.) Toimintatutkimuksen tehtävänä on muuttaa sosiaalista todellisuutta ja sen erityispiirteenä on muutokseen tähtäävällä toiminnalla tuottaa uutta ja erilaista tietoa. Toimintatutkimuksella on tärkeä tehtävä kehittämissä. Praktinen kehittämistyö on kehittämistä osana työtä ja käytännön kehittämistä. Kehittäminen lähtee organisaatiosta, jonka tavoitteet nivoutuvat työn prosesseihin. Praktisen toimintatutkimuksen suuntaus painottuu tekemiseen ja toimintaan, joilla on tavoitteena muutos. Toteuttamistapa on sidoksissa sosiaalisessa ilmapiirissä syntyviin trendeihin. (Seppänen-Järvelä 1999, 100.) Toimintatutkimuksella kehitetään lähestymistapaa tiettyyn asiaan ja ratkaistaan käytännön ongelmia. Tarkoituksena on toteuttaa sekä tutkimus että toiminta samaan aikaan. Toimintatutkimus sopii tilanteisiin, joissa pyritään muuttamaan ymmärrystä ja lisäämään tietoa tutkittavasta kohteesta. (Anttila 2006, 440.)

Kehittämistyöhön valittavan tutkimusotteen menetelmäteoria perustuu siihen, miten se vastaa asetettuihin kysymyksiin ja ongelmanratkaisutilanteisiin, eli onko työn tarkoituksena kehittää teoriaa vai suuntautua käytäntöön. (Anttila 2007, 22-23.) Tässä työssä nojaututaan teoriaan (sosiaalinen media) ja suunnataan käytäntöön (kirjastoblogi). Tämän kehittämishankkeen tutkimuksellinen ote on käytäntöhakuinen ja objektiivinen kriittis-realistinen paradigma, jossa tutkimustulokset saavutetaan arvioimalla tutkimuskohteesta eri menetelmin hankittujen tietojen merkitystä ja vaikuttavuutta. Kriittis-realistisen paradigman alueella toivotaan saavutettavan ulkopuolisen havaitsemia tuloksia. Tutkimusote on monimenetelmäinen. (Anttila 2007, 24-23.) Käsitteiden määrittelyssä käytetään dokumentteja tutkimusaineistona, joilla tarkoitetaan ilmiöitä dokumentoivaa aineistoa ja kirjallisuutta (Anttila 2006, 202).

Kehittämistyön tarkoituksena on tuottaa tietoa toiminnasta ja työprosesseista. Kehittämishanke liittyy aina johonkin kontekstiin, ympäristöön ja tilanteeseen, joka puolestaan liittyy olemassa olevaan tarpeeseen parannus- ja kehittämistavoitteen muodossa. (Anttila 2007, 84, 90.) Kehittämistyö on ”aktiivista, tavoitteellista, parempiin tuloksiin tähtäävää toimintaa”, jolle on ominaista innovatiivisuus, käytännönläheisyys, arvioitavuus ja hyödynnettävyys (Anttila 2007, 12-13). Metodologisella tasolla tämä työ liittyy realistiseen evaluaatioon, joka nojaa tieteelliseen realismiin, mutta tähtää hypoteesien ja teorioiden testaamisen sijaan reaali maailman ilmiöiden ja käytäntöjen todentamiseen. Se pyrkii tuottamaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa tunnistamalla käytäntöjä ja sisältöjä. Käytännön toimia voidaan arvioida niiden sisältöjen ja monimuotoisuuden osalta. (Anttila 2006, 632-633.) Realistinen evaluaatio on abduktiivista logiikkaa, eli siinä liikkeelle lähdetään käytännön tasolta ja edetään teoreettiseen orientaatioon ja takaisin käytäntöön. Realistinen evaluaatio tutkimusotteena edellyttää siis vuorottelua ja päätelmien tekoa käytännön ja teoreettisen ajattelun välillä. Realistinen evaluaatio tähtää ensisijaisesti tulokseen. (Anttila 2007, 61-62.) Realistisessa evaluaatiossa tulosten lisäksi käsitellään myös niitä sisältöjä, toimintoja ja konteksteja, joissa prosessit käynnistetään. Liikkeelle lähdetään jostakin kehit-

tämisen kohteena olevasta tarpeesta. Kysytään mikä, kenelle, mitä varten ja missä olosuhteissa kehittämistarve on. Kohteesta luodaan tietty näkemys ja siihen perehdytään aiemman tutkimusaineiston ja tiedon avulla. Teoreettisen orientaation, esiymmärryksen, jälkeen tehdään tarvittavat toimenpiteet. Kyseessä on samanaikaisesti sekä tutkimus- että kehittämissuunnitelma, jotka siirretään kehittämistyöhön. (Anttila 2007, 68-71.)

Arviointia käytetään apuna päätöksenteossa tai lopputuloksen toteamisessa. Evaluoivassa työssä omaan työhön suhtaudutaan kehittämismielessä. Kyky reflektoida on tärkeää. Reflektointi tarkoittaa tekojen ja seurausten pohdintaa. Arviointiprosessissa pohditaan toiminnan merkitystä ja arvioidaan tuloksia sekä tuodaan esiin mielipiteet ja perustelut kriittisen tarkastelun kohteeksi. (Anttila 2007, 57-64.) Kehittämistyön kannalta reflektio tarkoittaa menetelmien ja toimintatapojen jatkuvaa uudelleen määrittelyä ja tarkastamista. Prosessissa korostuu kehittämistyön reflektiivisyys (Toikko & Rantanen 2009, 50, 52-53). Kuviossa 1 on kuvattu toiminnan arvioinnin jatkuva kehittäminen. Kuvio on muokattu Toikko & Rantasen (2009, 67) toimintatutkimuksen spiraalimallista. Kehittämistyön arvioinnin tehtävänä on suunnata toiminnan tavoitteiden onnistumista ja tarkoituksenmukaisuutta ja sen tehtävänä on myös tuottaa tietoa kehittämistyön kohteena olevasta työstä. (Toikko & Rantanen 2009, 31.)



Kuvio 1. Toimintatutkimuksen malli. (Modifioitu kuviosta Toikko & Rantanen 2009, 67)

Tämän kehittämistyön arvioinnissa käytetään myös benchmarking -menetelmää. Sanalle benchmarking ei ole eksaktia suomenkielistä käännöstä, mutta sillä tarkoitetaan vertailua, vertailevaa arviointia, esikuva-arviointia ja parhaiden käytänteiden etsimistä. Sen perusideana on oman toiminnan vertaaminen parhaaseen vastaavaan käytäntöön ja toisilta oppimiseen. (Anttila 2007, 138.) Benchmarking on Salmisen (2008, 120-121) mukaan palvelujen, tuotteiden ja käytänteiden mittaamis- ja arviointiprosessi, jossa toimintaa kehitetään vertailemalla ja analysoimalla parhaita toimintatapoja. Se on keino, jolla hae-

taan parempaa suorituskykyä organisaatioiden toimintaan ja laadun parantamiseen. Tämän kehittämistyön apuna käytetään benchmarkingia eli oppimista muilta ja parhaiden käytäntöjen etsimistä muiden kirjastojen blogisivustoista.

3 PALVELUMUOTOILU

Tämän kehittämistyön lopputulos liittyy palvelumuotoilun käsitteeseen. Sen käsitettä voidaan yksinkertaistettuna pitää uuden palvelun kehittämisenä tai jo olemassa olevan palvelun parantamisen asiakaskunnan tarpeiden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi. Perinteinen palvelujen kehittäminen on muuttumassa palvelumuotoiluksi, jossa asiakkaat osallistetaan palvelumuotoilun kehittämiseen (Miettinen 2011, 21). Tässä kehittämistyössä asiakkaita ei kuitenkaan osallisteta etukäteen palvelun muotoilemiseen vaan käyttäjien palaute saadaan jälkempäin blogikommenttien ja vastausten muodossa, jonka jälkeen palvelua voidaan kehittää edelleen.

3.1 Palvelumuotoilun käsite

Mikko Koivisto (2007, 65) määrittelee palvelumuotoilun käsitteen seuraavasti:

...palvelumuotoilu on elämyksellisten, haluttavien ja käytettävien palvelujen kehittämistä ja johtamista, jossa suunnitellaan palvelun aineellisista ja aineettomista tekijöistä johdonmukainen yli kanavarajojen kulkeva kokonaisuus.

Palvelumuotoilun avulla organisaatio kehittää ja innovoi uusia palveluja ja jo olemassa olevia palveluja jatkuvassa kehittämisen tilassa. Sillä yhdistetään asiakkaan tarpeet organisaation tavoitteisiin sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti tavoitteena kilpailuetua, myös julkisorganisaatioissa. Kun palvelu on parempaa, asiakkaat pysyvät uskollisina organisaatiolle, sillä asiakas ja hänen henkilökohtainen, positiivinen kokemuksensa on palvelutapahtuman ja -muotoilun lähtökohta. (Tuulaniemi 2011, 24 -29.) Lähtökohtana palvelumuotoilun suunnittelussa on asiakkaan palvelukokemus. Palvelukokemusta ei kuiten-

kaan voi etukäteen määrittää, koska palvelukokemus on henkilökohtainen ja siihen liittyy asiakkaan omat arvot ja odotukset. (Koivisto 2007, 67-68 Alan Southin mukaan.)

3.2 Palvelumuotoilu sosiaalisessa mediassa

Palvelumuotoilu tulee yhä enemmän olemaan osa markkinointia. Markkinointiviestintä puolestaan on palvelua. Yhtenä tärkeänä markkinoinnin jakelukanavana on sosiaalinen media, koska siellä asiakaskokemuksesta on helppo kertoa. Sosiaalisissa vuorovaikutteisissa jakelukanavissa on nopeaa jakaa niin hyviä kuin huonojakin kokemuksia. Digitaalisessa ympäristössä markkinointi on muuttunut vuorovaikutteiseksi. Tätä kuvaa käsite consumer engagement (asiakkaan osallistaminen ja sitouttaminen), joka tarkoittaa sitä, missä kanavissa asiakas kohtaa organisaation mielikuvan eli ”brändin”. Palvelumuotoilussa määritellään ja muotoillaan se, miten tämä kohtaaminen tapahtuu. (Tuulaniemi 2011, 48-50.)

Palveluilla saadaan aikaan kokemuksia. Sosiaalisen median palvelujen käyttäjät tuottavat itse sisältöä. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa tiedon jakamisesta ja jalostamisesta käytetään käsitettä käyttäjätuotanto. Asiakas voi rakentaa yhdessä organisaation kanssa palvelukokemuksia ja näin osallistua palvelumuotoiluun. (Miettinen 2011, 25.)

Laadukkaita kirjastopalveluja tarjoavassa kirjastossa on Yleisten kirjastojen laatusuosituksen (2010, 41-42) mukaan monipuolinen palvelutarjonta. Siihen kuuluu aineisto- ja verkkopalvelujen lisäksi muita palveluja, kuten sisältöä esittelevät palvelut ja tapahtumat. Kirjasto tiedottaa ja markkinoi palveluitaan eri medioiden avulla ja toimii aktiivisesti myös verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Kirjastojen perinteiset palvelut ovat saaneet rinnalle digitaaliseen kulttuuriin liittyvät palvelut. Digitaalinen kulttuuri perustuu toisenlaisiin käytäntöihin kuin perinteiset.

nen. Kulttuuria tuotetaan verkossa horisontaalisesti ja osallistuvasti ja kirjastoissa tulisikin miettiä suhteensa kulttuuriseen vastuunottoon myös digitaalisessa ympäristössä. Tällä tarkoitetaan aktiivista vuorovaikutusta ja asioiden esilletuontia yhteisöllisesti asiakkaiden kanssa. (Sintonen 2010, 4.) Kirjastopalvelujen kehittäminen onkin yhä enemmän asiakkaita osallistavaa. Käyttäjälähtöisten palveluiden muotoilua varten voidaan perustaa uusia vuorovaikutteisia foorumeita, kuten erityisesti nuoria kiinnostavia verkkopalveluita, joilla saadaan luotua mahdollisuus yhteiseen kehittämiseen, mielipiteen ilmaisuun ja palveluiden parantamiseen. (Lovio, 2011)

4 SOSIAALINEN MEDIA

Sosiaalinen media eroaa perinteisestä mediasta edistämällä vuorovaikutusta ja tapaa olla sosiaalinen eli yhteisöllisyyttä yhteisöjen ja ryhmien välillä (Virkkunen & Lietsala 2010, 274-275). Hintikka (2011, 114) pohtii, onko sosiaalinen media yhteisö vai verkosto. Käsite verkkoyhteisö on noussut uudelleen esiin sosiaalisen median myötä ja se liitetään voimakkaasti juuri siihen. Sosiaalisella medialla käsitteenä viitataan sekä teknologiaan että käytön tapaan kollektiivisesti ja sosiaalisesti. Suomen kielitoimisto suosittaa termiä ”yhteisöllinen media” sosiaalisen median sijaan, koska sosiaalinen sanana on monitulkintainen. Termillä tarkoitetaan internetissä yhteisöllisesti tuotettuja ja jaettuja, dynaamisesti muuttuvia verkkoyhteisömediapalveluja ja sisältöä. (Partanen 2009, 33.) Tässä työssä käytetään kuitenkin jatkossa käsitettä ”sosiaalinen media”, koska se on tunnetumpi ja käytetympi ilmaus.

Sosiaalisen median käsitteestä alettiin puhua vuosituhanen vaihteessa. Ilmaisu liittyy käsitteeseen Web 2.0. (Lietsala & Sirkkunen 2010, 264.) Web 2.0 ilmiön perustana on staattisen ja yksisuuntaisen verkon muuttuminen dynaamiseksi ja vuorovaikutteiseksi verkoksi. Blogit, yhteisöt ja keskustelufoorumit mahdollistavat vuorovaikutuksen, verkostoitumisen ja kollektiivisen älyn, jonka perusajatus on tuottaa yhdessä suuremmalla joukolla ratkaisuja ja analyysejä mistä tahansa aiheesta. Jotta Web 2.0 -ilmiö muodostuisi, sen on tavoitettava paljon ihmisiä, sillä ilman ihmisiä ja sosiaalisuutta ei ole sosiaalista mediaa. Lisäksi tarvitaan sosiaalisen verkon ohella riittäviä teknisiä valmiuksia ja verkkolevytilaa. Web 2.0 käsitettä on myös kritisoitu. Web 2.0 -käsitettä pidetään epämääräisenä ja epäkäytännöllisenä eikä se ole selvä, konkreettinen verkon kehitysvaihe (Tirronen 2008, 19,24-26, 30-31). Myös informaatiota on liikaa. Sen määrä verkossa kasvaa koko ajan ja sitä on helppo vääristellä ja manipuloida. (Ramonet 2012, 48.) Sosiaalinen media on kuitenkin riittävä termi tässä kehittämis-

työssä kuvailemaan verkon vuorovaikutuksellisuutta erotuksena aiemmista yksisuuntaisista kotisivuista, joissa ei ole kommentointimahdollisuutta.

Web 2.0 voidaan Tirrosen (2008, 24) mukaan jakaa kolmeen osaan; kollektiiviseen älyyn ja sosiaaliseen verkkoon, verkon muuttumiseen riippumattomaksi alustaksi kehittäjien kannalta sekä kaupallisten toimijoiden ansaintamalleihin Web 2.0:a hyödyntäen. Tässä kehittämistyössä keskitytään ensimmäiseen, eli sosiaaliseen ja yhteisölliseen verkkoon.

Sosiaalisen median lajityyppejä ovat tuotanto- ja julkaisutyökalut, jakelusivustot, verkostosivustot, yhteistuotannot, virtuaalimaailmat ja liitännäiset (Taulukko 1). Sosiaalisessa mediassa korostuu sisältö, jota jaetaan sosiaaliin ohjelmistoihin perustuvilla sovelluksilla ja verkkoalustoilla. Sisältö luodaan joko itse kehittämällä tai sitä kopioidaan ja välitetään muista lähteistä. Sosiaalisen median tyypillisimpiä piirteitä ovat verkosto ja sisältö. (Lietsala & Sirkkunen 2010, 265-268, 275.) Sosiaalisella mediallyä tarkoitetaan yhteisöllisesti tuotettua ja jaettua käyttäjien luomaa sisältöä, joka toimii verkossa. Keskeistä on sisällön jakaminen. (Tirronen 2008, 34.) Lisäksi sosiaalinen media muodostuu viestinnästä, joka suuntautuu nimenomaan yhdeltä monelle, ei yksityisesti (Lietsala & Sirkkunen 2010, 265, 276).

Taulukko 1. Sosiaalisen median lajityypit. (Modifioitu taulukosta Lietsala & Sirkkunen 2010, 274).

Lajityyppi	Esimerkkejä	Peruskäytännöt
Tuotanto- ja julkaisuvälineet	Blogit, wikit	Tuotetaan, julkaistaan ja levitetään aineistoa
Jakelusivustot	Flickr, Youtube, Delicious	Jaetaan aineistoa muille käyttäjille

Taulukko jatkuu

Verkostosivustot	Facebook, LinkedIn, MySpace, IRC-Galleria	Ylläpidetään ja rakennetaan verkostoja, tuodaan esiin omaa
Yhteistuotannot	Wikipedia	Osallistutaan yhdessä rakennettaviin tuotoksiin
Virtuaalimaailmat	Habbo Hotel, Second Life	Pelaamiseen ja virtuaalimaailmassa elämiseen
Liitännäiset	Google Maps	Palvelu tai käytäntö jonkun muun palvelun sivuilla

Lietsala & Virkkunen (2010, 272) listaavat kymmenen sosiaalisen median sivustojen keskeistä piirrettä.

- Sosiaalinen media on paikka sisältöjen jakamiseen.
- Osallistujat jakavat, arvioivat ja luovat sisällön itse.
- Sosiaalinen vuorovaikutus on toiminnan perusta.
- Aineistot voidaan linkittää URL:n eli nettiosoitteen perusteella.
- Osallistuvilla jäsenillä on oma profiili, jonka avulla linkittyminen on mahdollista.
- Sosiaalinen media on yhteisö, tai se tuntuu yhteisölliseltä.
- Se on ilmaista.
- Avainsanoitus mahdollistaa folksomian.
- Sisältöjä jaetaan sivuston sisällä tai sen ulkopuolelle sekä syötteenluki-joihin.
- Sosiaalisen median välineet ja alustat kehittyvät koko ajan.

4.1 Sosiaalinen media organisaatiossa

Teknologian kehittyminen 1970-luvulta 2010-luvulle on johtanut sosiaaliseen mediaan. Noin kymmenen vuoden välein on organisaatioiden ja yritysten käyttöön tullut uusi teknologia. 1970-luvulla se oli keskustietokone, 1980-luvulla henkilökohtainen tietokone, 1990-luvun mullistus oli internet ja nyt teknologia on sosiaalista eli ihmisten välistä vuorovaikutusta. Asiakkaat ja käyttäjät muokkaavat sitä mitä internet on. Sosiaalinen media on vuorovaikutuskanava, joka yhdistää yksilöt ja yhteisöt toisiinsa. (Kankkunen & Österlund 2012, 28-29.)

Sosiaalinen media on muuttanut organisaatioiden toimintaympäristöä. Aiemmin yleisön asemassa olleet tahot muuttuvat digitaalisessa ja verkottuneessa ympäristössä sisältöjen tekijöiksi ja jakelijoiksi, jossa asemassa esimerkiksi harrastajat voivat tuottaa parempaa sisältöä kuin ammattilaiset. Sosiaalisen median käyttötarkoitus organisaatiossa on olla osa asiakassuhdeviestintää, tuotetukea, neuvontapalvelua, markkinointia ja toiminnan kehittämistä yhdessä asiakkaiden kanssa. (Aalto & Uusitalo, 2010 41-44.) Blogi osana sosiaalista mediaa taipuvat hyvin organisaatioiden työkaluiksi. Blogin voi kohdentaa asiakkaille ja sidosryhmille ja niiden sisältö on usein syventävämpää, reaaliaikaisempaa ja persoonallisempaa kuin paperisen median antama tieto. (Luostarinen 2010, 19-20.)

Onnistuminen sosiaalisessa mediassa edellyttää sen toiminnan tuntemista. Sosiaalisessa mediassa tekemisen lähtökohtana on yhteisöllisesti tuotettu ja jaettu tieto. Perinteiset organisaation rakenteet eivät päde, vaan toiminnassa on mukana koko organisaatio ja sen asiakkaat avoimessa vuorovaikutuksessa. Hyöty yhteisöllisen toiminnan mahdollistavassa yrityskulttuurissa tulee asiakkailta, jotka suosittelevat tuotteita ja palveluita toisilleen tukifoorumeilla ja sosiaalisen median ympäristöissä. Myös asiakkaiden osallistuminen innovointiin ja tuotekehitykseen tuo hyötyä organisaation toimintaan. (Kankkunen & Östersund 2012, 33-35.) Sosiaalisen median sovellusten avulla saadaankin asiakkaiden toiveet

paremmin kuuluville, sillä vuorovaikutteiset palvelut ovat tulleet osaksi toimivaa palvelua. Esimerkiksi Varsinais-Suomen jokaisella kirjastolla on omat Facebook-sivut ja muitakin sosiaalisen median palveluja on otettu käyttöön. Suuntauksena on tuottaa yhä enemmän sisältöjä ja palveluita verkkoon. Sosiaalisen median palveluiden ongelmana on kuitenkin asiakkaiden vähäinen osallistuminen. Silti verkkopalveluita kannattaa kehittää, mutta tavoitteellisesti ja harkiten. (Maunu 2011, 109-111.)

Sosiaalinen media on hyvä, reaaliaikainen markkinoinnin kanava, joka on otettava huomioon organisaatioissa, tulevaisuudessa jopa nykyistä enemmän. Sosiaalisessa mediassa asiakas voidaan osallistaa kertomaan ajatuksiaan ja tulemaan mukaan osaksi kehitystyötä ja siten asiakaspalautteesta tulee osa joka päiväistä työskentelyä, koska yhteydenotto on helppoa. Asiakkaat myös jakavat kokemuksiaan ja tietojaan sosiaalisessa mediassa ja näin tiedot leviävät nopeasti. Siksi pitää tietenkin myös ottaa huomioon kriittinen palaute. Asiakaspalvelu sosiaalisessa mediassa on olennainen osa organisaation julkisuuskuvaa ja viestintää. Se ei kuitenkaan sovi kaikkiin tilanteisiin, koska siellä käsiteltävät asiat ovat yleensä julkisia ja tietoturvariski on myös otettava huomioon. Tietoturvan alaiset asiat pitää hoitaa suojatuilla tai yksityisluonteisilla tavoilla. (Korteso & Patjas 2011, 15-16, 21, 25.)

4.2 Sosiaalisen median käyttöönoton strategia

Osana organisaation strategiaa, sosiaalisen median käyttöönotto edellyttää tavoitteiden asettamista ja tulosten mittaamista (Aalto & Uusitalo 2010, 44). Sosiaalisen median hankkeelle tehdään suunnitelma, jossa määritellään tavoitteet, rajataan aihe ja sovitaan sisällön tuottamisesta. Suunnitelmassa valitaan myös teknologia ja sosiaalisen median työkalut. Myös tietoturvaan liittyvät kysymykset ja pilotointi tulee miettiä. Mittarit, joiden avulla arvioidaan voiko sosiaalisen median hankkeella saavuttaa halutut tavoitteet, ovat myös tärkeä osa suunnitel-

maa. (Ojala & Pöysti 2008, 25-26.) Taulukossa 2 selvitetään blogin käyttöönoton suunnitelmaa osana kirjaston sosiaalista mediaa. Taulukko on mukaeltu Tarvasjoen kirjaston perustettavaa blogin suunnittelua varten. Ojala & Pöystin (2008, 93) teoksesta Wikimaniaa yrityksiin.

Taulukko 2. Blogin käyttöönoton suunnitelma Tarvasjoen kirjastossa. (Modifioitu taulukosta Ojala & Pöysti 2008, 93).

Sosiaalisen median / virtuaalisen työtilan käyttöönottosuunnitelma	Sosiaalisen median / virtuaalisen työtilan käyttöönotto	Työskentely virtuaalisessa työtilassa	Tulosten mittaaminen ja arviointi
Hankkeen tarkoitus, tavoitteet ja mittarit	Roolit ja vastuut	Tiedon tuottaminen virtuaalisessa työtilassa	Käyttöönoton onnistuminen, tulokset, vaikuttavuus
Hankkeen tarkoitus on olla osa YAMK-kehittämistehtävää. Tavoitteen on perustaa Tarvasjoen kirjastolle blogi. Työn kulkuun kuuluu blogialustan valitseminen eri vaihtoehtoja kokeilemalla ja tarkastelemalla muiden kirjastojen blogeja.	Työ valmistuu opiskelijatyönä ja ohjeistajina toimivat kehittämistyön ohjaaja ja kirjastonhoitaja. Aikaresurssit.	Blogiin tuotetaan sisältöä, jonka aiheena on kirjallisuus. Sisällön tuottamiseen osallistuu alkuvaiheessa AKITIS12-opiskelijaryhmä. Sisältöä tuotetaan säännöllisesti.	Tulokset ja vaikuttavuus sekä mitattavuus näkyvät kommenttien määrästä ja kävijämäärää mittaamalla.

Sosiaalisen median ratkaisut työvälineinä ovat kevyitä ja joustavia, joten suunnitteluvaihe on nopea. Suunnittelu keskittyykin käyttöönoton alkuun ja perusrakenteisiin. Suunnittelu on tärkeää, jos sosiaalinen media ei ole tuttu kanava

henkilöstölle. Sosiaalinen media rakentuu käyttäjien käytön mukaan ja suunnittelussa tulee ottaa huomioon sosiaalisen median leviäminen ennakoimattomalla tavalla. (Ojala & Pöysti 2008, 93-94.)

Virtuaalinen työtila kannattaa ottaa käyttöön vain, jos sillä on selvä tarkoitus ja sillä saavutetaan etuja kuten palvelun parantaminen. Käyttönotolle kannattaa asettaa myös tavoitteet ja mittarit, jotka liittyvät hyötyyn ja toteutukseen. (Ojala & Pöysti 2008, 95-96.) Tavoitteena tässä kehittämistyössä on asiakastyytyväisyys, käyttäjämäärien kasvu ja käyttäjien kokema hyöty.

Sisällön määrittelyssä kuvataan millaista sisältöä tuotetaan. Rakenne ja sisältö muokkautuvat kuitenkin käytön aikana eli rakenne syntyy toiminnasta. (Ojala & Pöysti 2008, 101.) Tarvasjoen kirjaston sosiaalisen median työkalun eli blogin sisällön aiheeksi valittiin tarinat ja kirjallisuus sekä kirjastoaiheiset kertomukset. Blogiin tuotetaan sisältöä kirjaston työntekijöiden toimesta. Sitä markkinoidaan myös asiakkaille, esimerkiksi lukupiirissä ja koululaisille, jotta asiakkaat voivat halutessaan tuottaa sisältöä joko kommenttien muodossa tai lähettämällä itse blogikirjoituksia ja osallistua näin sisällöntuotantoon. Blogia päivitetään minimissään neljä kertaa kuukaudessa. Tuloksia ja vaikutuksia pystytään mittaamaan vasta kun blogia on tehty tunnetuksi ja markkinoitu riittävästi.

5 YHTEISÖLLISYYS

Yhteisö on yhteiskunnan perusyksikkö. Ihmiset ovat sosiaalisia ja ihmisten välistä vetovoimaa lisää samantyyppiset kiinnostuksenkohteet. (Tirronen 2008, 34.) Yhteisöllisyys on tunnekokemus, joka syntyy sosiaalisista suhteista (Heinonen, 2008, 14). Medialla on keskeinen rooli ihmisten arjessa. Sukuyhteisöt ovat kadonneet ja sellaiset yhteisöt kuin perhe, työelämä ja seurakunta, ylipäätään koko kansakuntaa koossapitävä auktoriteetti on muuttunut ja vallalla on yksilöiden oikeuksia korostava diskurssi, jossa media korostaa ihmisen yksilöllisyyttä yhteisöllisyyden sijaan. (Lehtonen 2008, 273-275.) Ihmisten välinen yhteisöllisyys on muuttunut. Suku-, kylä-, ja kaupunkiyhteisöt ovat muuttuneet erilaisten statusyhteisöjen kautta moderniin yksilöllisyyteen, jossa ihmisen asemaa ei enää määritä yhteisö. Mediateknologia puolestaan on muuttanut yhteisöllisyyden virtuaaliseksi ja sosiaaliseksi verkkomaailmaksi. (Kangaspunta 2011, 15-16.)

Ihmisyhteisöt kehittyivät kirjoitustaidon ja kirjapainotaidon kulttuurien kautta käyttämään sähköistä viestintää. Nykyaikaa kutsutaan viestinnän kehityksen viitekehityksessä digitaaliseksi kulttuuriksi. Puheen kulttuurin aikana ihmisyhteisöt olivat pakostakin pelkästään henkiinjäämisen vuoksi tiiviitä. Kirjoitustaidon kehittymisen aikana tietoa ja kulttuuria pystyttiin tehokkaammin säilyttämään ja levittämään ja viimeistään kirjapainotaidon keksimisen myötä viestintä oli helpompaa. Sähköinen viestintä taas mahdollisti taulukossa 2 mainitun yhteisen nyt -hetken. (Kunelius 2003, 53.)

Taulukko 3. Kulttuurin muutos. (Kunelius 2003, 53).

Puheen kulttuuri	Kirjoitustaidon kulttuuri	Kirjapainotaidon kulttuuri	Sähköisen viestinnän kulttuuri	Digitaalinen kulttuuri
n 10 000 vuotta sitten	n 1000 vuotta sitten	1440-l puolivälissä	1990-l alusta	1990-l lopulta
ihmisten yhteistyö	vallankäyttö	demokratia	vallan tehostuminen ja riskit	osallistuminen / kontrolli
tiedon ja esittäjän kytkös	tiedon it-senäistyminen	objektiivisen tiedon idea	tiedon tuoreus	tiedon suhteellistuminen ja epävarmuus
sosiaalinen minä	kuviteltujen yhteisöjen idut	julkisuus ja yhteisöt	massaidentiteettistä monimuotoisuuteen	identiteetin monimuotoisuus
kulttuurin säilyttämisen ajan yli	kulttuurin ulottaminen etäisyyksien yli	etäisyyksien voittaminen	yhteisen nythetken ja tulevaisuuden merkitys	?

Tietokoneiden ja –verkkojen yleistyessä myös yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä tulee tarkastella eri tavoin kuin ennen. Voiko tunkea yhteisöllisyyttä muualla kuin reaaliaikaisessa maailmassa? Onko yhteisöllisyyttä virtuaalisesti? (Heinonen 2008, 15.)

5.1 Virtuaalinen yhteisöllisyys

Mitä on sosiaalinen media ja sen sisällä olevat yhteisöt? Muuttaako ihminen käsitystä itsestään verkkoyhteisöissä? Maija-Riitta Ollila käyttää yhteisöstä nimitystä ”lauma”. Hänen mukaansa sähköinen vuorovaikutus on palauttanut laumakäyttäytymisen lainalaisuudet. Hän tarkoittanee tällä, että sähköisessä mediassa ei ole yhteisöjen käyttäytymistä säätelevää kontrollia, eikä kukaan kontrolloi sosiaalista mediaa kuten Facebookia ja blogeja. (Ollila 2008, 29.) Toisaalta juuri yhteisöt asettavat melkoisen tiukat kriteerit yksilön käyttäytymiselle. Internetin yhteisöt, mm. keskustelupalstat sallivat anonyymit mielipiteet, jotka mahdollistavat verkkokiusaamisen ja mielipidetappelut. Tietyissä foorumeissa puolestaan on hyvinkin tiukat kriteerit siitä mitä saa sanoa ja mitä ei, tai kuka saa sanoa. Jäsenten pitää siis olla hyväksytyjä ”laumaan”, esimerkiksi tietyn kiinnostuksenkohteen harrastajia. Joissakin internetyhteisöissä on myös ns. ylenemisen mahdollisuus yhteisön sisällä saamalla korkea-arvoisemman käyttäjästatuksen. Ulla Heinonen on tehnyt tutkimusta virtuaaliyhteisöllisyydestä ja käyttäjien, verkkoyhteisöihin kuuluvien ihmisten omista käsityksistä ja tunteista virtuaaliyhteisöissä. Hänen otoksessaan vain 10 prosenttia vastaajista koki, että yhteisöllisyys vaatii kasvokkaista kontaktia. (Heinonen 2008, 97-98.)

Virtuaaliyhteisöön kuuluu myös tunne yhteisöllisyydestä. Yksilötasolla yhteisöllisyys koetaan henkilökohtaisista lähtökohdista. Yksilö valitsee mihin sitoutuu kokemustensa ja tunteidensa puitteissa. Yksilöt jotka kokevat olevansa osa virtuaaliyhteisöä, ovat siinä mukana tunnesiteillä. Yhteisöt vaativat suoran vuorovaikutuksen, tunnesiteet, toimivat yhteydet, arvot, tavoitteet ja yhteisen toiminnan tietyssä ajassa ja paikassa. Se on kokemusta johonkin joukkoon kuulumisesta, oli se sitten virtuaalista tai ei. Aikaisempien määritelmien sijaan; yhteisön koko, sijainti ja jäsenten odotukset toisiinsa, on tullut uusia kriteereitä kuten suhteiden laatu ja voimakkuus, henkilökohtaiset tunteet, yhteenkuuluvuuden tunne, kiintymys ja sosiaalinen identiteetti. (Heinonen 2008, 94.) Verkossa ylitetään ajan ja paikan asettamat esteet. Samanlaisen kiinnostuksen kohteen omaavat

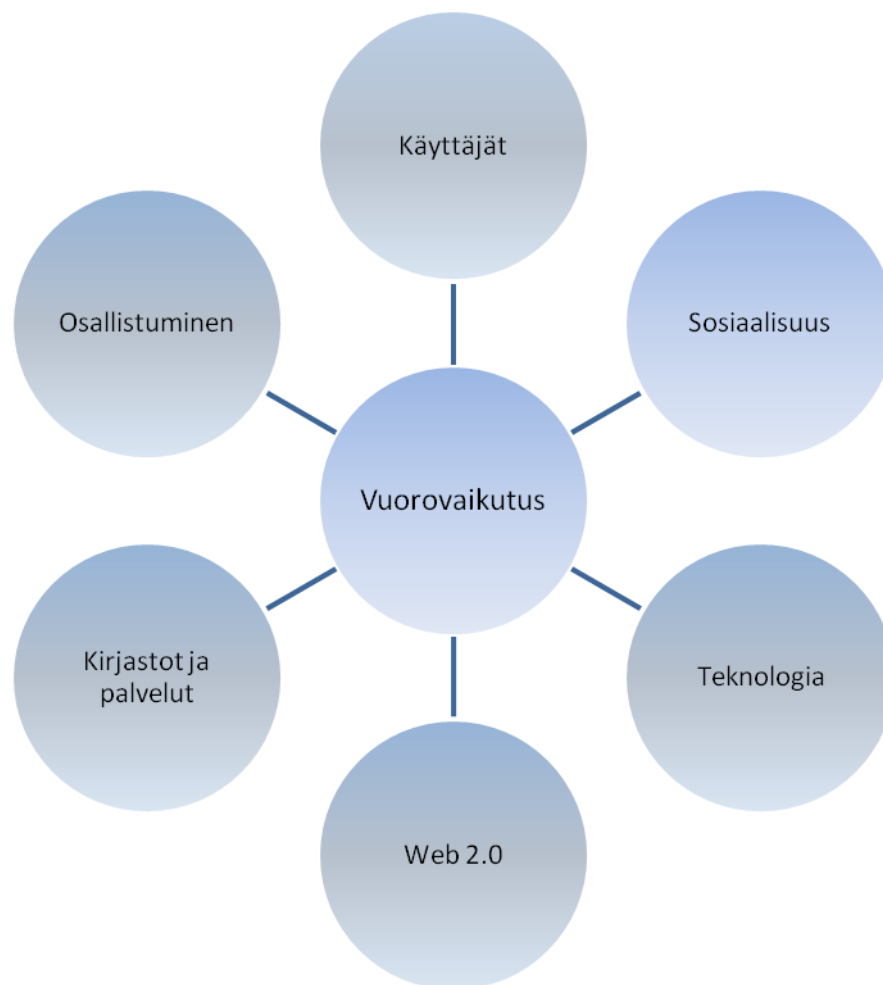
ihmiset perustavat yhteisöjä vaikka eivät olisikaan maantieteellisesti lähellä toisiaan. (Tirronen 2008, 35-36.) Virtuaaliyhteisöt muodostuvat jonkin yhteisen kiinnostuksen kohteen ympärille ja ovat vapaaehtoisia (Kangaspunta 2011, 27).

Internet on väline luovalle tekemiselle, informoimiselle ja yhteisöllisyyden muodostamiselle. Informaatio verkossa ei ole enää valmis tuote vaan verkon avulla voi muokata informaatiota ja lisätä kommentteja, kuvia, videoita ja täsmennyksiä, jotka mahdollistavat kollektiivisen älyn. Internetiä käyttävät haluavat saada äänensä kuuluviin. Informaatio ei ole enää yksisuuntaista vaan kollektiivista ja vuorovaikutteista sekä kehämäistä ja horisontaalista. (Ramonet 2012, 10-12, 41.)

5.2 Virtuaalinen yhteisöllisyys kirjastossa. Kirjasto 2.0

Käsite kirjasto 2.0 liittyy muutokseen. Menetelmät ja työkalut kirjastoissa ovat muuttuneet internetin ja verkkopalvelujen myötä. Sosiaalinen ympäristö on muuttunut; kulttuuri ja vuorovaikutus ovat muuttuneet digitaalisessa yhteiskunnassa. Tämä vaikuttaa myös kirjastojen rooliin, joka on ollut aina tärkeä tiedon ja palvelujen tarjoajana, sivistyslaitoksena, oppimisympäristönä ja demokratian sekä yhdenvertaisen osallistumisen ympäristönä. Kysymys kuuluukin miten digitaalisuus ja verkkopalvelut muuttavat kirjaston palveluja. Entä miten osallistumisen kulttuuri tulisi näkyä kirjastoissa ja kirjaston palveluissa aikana jolloin verkko on osa arkipäivää ja yhtä itsestään selvää kuin muukin yhteiskunnallinen infrastruktuuri? (Holmberg ym. 2009, 7-13.) 2.0 –versionumero viittaa muutokseen, kehitykseen ja päivitykseen aikaisemmasta. Muutos johtuu teknologian kehityksestä, joka mahdollistaa käyttäjäystävälliset palvelut. 2.0 –palveluita ovat mm. blogit, verkkoyhteisöt ja pikaviestimet. (Holmberg ym. 2009, 44.) Kirjasto 2.0 –käsitteen ytimessä ovat termit (kuva 2); käyttäjät, osallistuminen, vuorovaikutus,

kirjastojen palvelut, Web 2.0, sosiaaliset aspektit ja teknologia. (Holmberg 2009, 21-23.) Vuorovaikutus on tärkein elementti kirjastojen ja käyttäjien välillä, kirjastojen henkilökunnan ja käyttäjän välillä sekä käyttäjien mahdollisuudessa tuottaa sisältöä sosiaalisia verkkopohjaisia työkaluja käyttämällä. (Holmberg 2009, 25.)



Kuvio 2. Kirjasto 2.0. (Modifioitu kuvioista Holmberg ym. 2009, 24).

Yhä useampi verkon käyttäjä osallistuu aktiivisesti verkkosisällön luomiseen. Virtuaalisissa kirjastopalveluissa on kyse sosiaalisuudesta ja verkkopohjaisista työkaluista, jotta käyttäjät voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään. (Holmberg

ym. 2009, 13-15.) Tässä kehittämistyössä kirjaston rooli palvelujen tarjoajana nähdään virtuaalisena, sosiaalisena ja osallistavana. Kirjaston rooli muuttuu yhä vuorovaikutteisemmaksi, joten kirjaston on tarjottava myös kanavia ja työkaluja sosiaaliseen ja virtuaaliseen kommunikointiin. Kirjasto 2.0 –termin määrittelyssä vuorovaikutuksella on keskeinen funktio. Vuorovaikutus mahdollistaa osallistumisen kulttuurin, jossa kirjaston käyttäjät osallistuvat kirjaston palvelujen ja sisällön tuottamiseen käyttämällä verkkopohjaisia sosiaalisia työkaluja. Tämä on muutosta kirjaston ja käyttäjien vuorovaikutuksessa. Käyttäjäystävällisellä ja helpolla teknologialla luodaan muutosajattelua ja uudenlaista osallistavaa vuorovaikutuskulttuuria, joka saattaa olla suurempikin yhteiskunnallinen muutos kuin pelkkä tekninen muutos sillä verkossa toimitaan avoimesti. (Holmberg ym. 2009, 25-27, 68.)

Kirjastojen tunnettavuutta ja näkyvyyttä lisätään yhä enemmän verkkopalvelujen ja erityisesti sosiaalisen median avulla. Sosiaalinen media tavoittaa tietyn osan asiakkaista. Toisaalta verkkopalveluille löytyy myös käytön esteitä. Asiakkaat haluavat mieluummin henkilökohtaista palvelua tai käyttää painettua formaattia. Syynä voi olla myös, ettei verkkopalveluja tunneta tai niitä ei koeta tarpeelliseksi. Kaikilla ei ole mahdollisuutta tai osaamista käyttää tietokoneita eikä niistä välttämättä tiedetä riittävästi. Syynä voi olla myös palvelujen puuttuminen tai toimimattomuus. (Tyrvänen 2011, 175-177).

6 BLOGI

Täysin yhteneväistä ja tyhjentävää vastausta blogi-käsitteelle ei ole vaan se voidaan määritellä monin tavoin. Tuomas Kilpi (2006, 3) kuvailee blogin verkkosivuksi, johon tuotetaan ajankohtaista ja päivättyä sisältöä. Blogiin kuuluu myös kommentointimahdollisuus, keskustelumahdollisuus ja yhteisöllisyys. Blogi on työkalu yhteisöllisyyden muodostumiseen. Se on yhteisömedia, joka mahdollistaa tilan keskusteluun ja tällä tavoin voimistaa ja ohjaa yhteisöllisyyttä. Blogin avulla voi vaikuttaa puuttumalla ajankohtaisiin asioihin. (Kilpi 2006, 97.) Blogi mielletään yleensä yleispäiväkirjaksi, jossa käsitellään erilaisia aiheita ja jonka tunnusomaisina piirteinä ovat ajankohtaisuus, henkilökohtaisuus ja spontaanisuus. Blogissa yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisällön ja verkkoteknologian avulla ja yhteiskunnallisesti ne muodostavat perinteisen median kanssa samaa tehtävää. Sosiaalinen media ja blogit nähdäänkin uutena median ja kulttuurina, jonka avainasemassa ovat vuorovaikutus ja verkostoituminen. (Luostarinen 2010, 18.) Blogia voi pitää ylläpitää yksilö, ryhmä tai organisaatio. Blogissa uusin sisältö on aina ylimpänä. Blogissa pitää olla mahdollisuus kommentointiin. (Kortesuo & Kurvinen 2011, 10.) Blogia kirjoittaa yksi tai useampi henkilö ja muut kommentoivat sitä. Blogi syntyy yksinkertaisimmillaan kun yksi henkilö kirjoittaa sitä mutta ammatillisessa blogissa on kuitenkin kyse siitä, että ryhmä kirjoittajia tuottaa säännöllisesti tietoa sovitusta aiheesta. Blogista muodostuu tietokokonaisuus eli blogosfääri. (Ojala & Pöyry 2008, 18-19, 25.) Blogosfääri alkoi paisua vuoden 2003 paikkeilla ja uusia blogeja perustetaan päivittäin lähes 100 000 jo olemassa olevien 250 miljoonan blogin lisäksi (Ramonet 2012, 16).

Toimivassa blogissa on oltava tiettyjä ominaisuuksia. Tärkeä ominaisuus on mahdollisuus kommentointiin. Ilman kommentointimahdollisuutta blogi ei ole vuorovaikutteinen. Kommentit pitää pystyä myös kytkemään kommentoijien omiin sivuihin. Syötteen avulla puolestaan lukija voi tilata blogikirjoituksen

omaan syötteenlukijaansa tai sähköpostiin. Blogissa pitää olla myös moderointimahdollisuus, jolla voi poistaa asiattomat kommentit joko etukäteen tai jälkikäteen. Blogissa on hyvä olla myös arkisto, josta näkee aiemmat kirjoitukset ja sen, milloin blogi on perustettu. Sosiaalisen median painikkeet esimerkiksi Facebookin ”tykkää-nappi” on hyvä olla olemassa, koska painikkeiden avulla pystyy suosittelemaan blogia ja sen sisältöä laajemmin sosiaalisessa mediassa. Blogisuosituslista (blogroll) puolestaan kertoo lukijoille, mitä sivuja blogin pitäjä suosittelee ja sen avulla bloggaaja liittyy blogosfääriin, jossa muut bloggaajat puolestaan voivat jakaa suosituksiaan. Blogisivusta pitää löytyä myös tietoja, eli siitä kuka blogia pitää ja linkit muualle bloginpitäjän sosiaalisen median sivuille ja kotisivuille. Lukijan helpottamiseksi kannattaa myös olla hakumahdollisuus ja tunnisteet eli tagit. Tagien avulla lukija voi klikata siihen aihepiiriin, joka häntä kiinnostaa. (Kortesuo 2010, 38-40). Myös Adams (2011, 86) listaa viisi avainpiirrettä, joita blogissa pitää olla;

- hakumahdollisuus tiedon etsintää varten
- arkisto
- tagit tai kategorialistat
- linkki kirjaston www-sivulle
- syöte.

Hyvä blogiteksti on kiinnostava aiheeltaan. Teeman pitää koskettaa juuri määrättyä lukijakuntaa ja olla selkeästi ja kiinnostavasti kirjoitettu. Aiheen on hyvä olla tarpeeksi konkreettinen. Yksi hyvä keino on kirjoittaa humoristisesti. Blogitekstin pituuteen kannattaa myös kiinnittää huomiota. Se ei saa olla kovin pitkä, jotta lukijan mielenkiinto säilyisi. Teksti ei saa myöskään olla niin tyhjentävä, että siihen ei jää mahdollisuutta kommentointiin. Listamaiset tekstit ovat nopealukuisia ja niihin on helppo ottaa kantaa kommenttien muodossa. (Kortesuo 2010, 77-79.) Blogiin kannattaa kirjoittaa Kortesuon ja Patjaksen (2011, 44) mukaan ajatuksen alkuja, näkökohtia ja lyhyitä katsauksia, joihin lukijoiden on helppo ottaa kantaa. Lisäksi Kortesus (2012, 13) luettelee sosiaalisen median tekstien ominaisuuksia. Niiden on oltava tiiviitä, jotta niitä ehditään lukea. Ne

eivät saa olla liian kattavia, jotta lukijoille ja vastaajille jää tilaa kommunikoida. Tekstin pitää olla sävyltään positiivinen, helppolukuinen, ajantasainen ja hauska. Kriittisyys kuuluu myös asiaan toisinaan ja tekstin pitää olla myös hyvällä tavalla markkinoiva, jotta se ymmärretään tärkeäksi. Kortesus (2010, 60) suosittelee myös tasaisia julkaisuvälejä, minimissään kahdesti viikossa.

6.1 Blogin markkinointi

Paraskaan blogi ei ole osa sosiaalista mediaa, jos sitä ei kukaan löydä ja lue. Jotta blogi tulisi löydetyksi, pitää tietää miten ihmiset hakevat tietoa. Tieto löytyy verkosta mm. navigoimalla, hakukoneilla ja suosittelujen avulla. Aluksi käytössä olivat hakemistot, jonka jälkeen myöhemmin kehittyivät hakukoneet. Sosiaalisen webin aikakaudella löytymisen mahdollisuudet kytkeytyvät myös sosiaalisiin verkkoihin. Dokumentit sisältävät hypertekstiä, eli linkkejä toisiin teksteihin. (Aalto & Uusisaari 2010, 60-61.)

Blogia voi ja pitääkin markkinoida eri tavoin. Katleena Kortesus (2010, 73-75) listaa tapoja, joilla blogia kannattaa markkinoida. Yksi keino on verkostoitua muiden bloggaajien kanssa tarjoamalla heille mahdollisuutta kirjoittaa omassa blogissa tai tarjoutua kirjoittamaan muiden blogeissa. Toiseksi blogia kannattaa markkinoida esitteissä ja käyntikorteissa. Blogin osoite pitää myös näkyä muissa verkkosivustoissa ja verkkoprofiileissa. Blogikirjoitukset kannattaa myös syöttää muihin sosiaalisen median palveluihin, joissa on profiili. Muiden blogien aktiivinen kommentointi lisää verkkonäkyvyyttä, mutta se ei saa olla liiallista ja tyrkyttävää. Blogi kannattaa liittää blogilistoille, joiden kautta asiasta kiinnostuneiden on helppo löytää kiinnostavia blogeja.

Jo blogia perustettaessa kuten myös ylläpidettäessä, pitää ottaa huomioon, minkä linkkien kautta kävijät tulevat sivulle, tai kuka ja mikä taho linkittäisi blogin

omaan blogiinsa tai muuhun sosiaalisen median sivuun. (Aalto & Uusisaari 2010, 62.) Asiakas löytää haluamansa sosiaalisen median palvelun samalla tavoin kuin esimerkiksi puhelinnumeron. Tiedot, kuten blogin osoite kannattakin laittaa organisaation esitteisiin, käyntikortteihin ja kotisivuille. Internetissä voi myös mainostaa maksullisilla mainospalkeilla eli bannereilla. Asiakkaita voi kannustaa ”fanittamaan” omilla sosiaalisen median sivuillaan, esimerkiksi Facebook-sivuilla, Twitter-tilillä tai omissa blogeissaan. (Aalto & Uusisaari 2010, 31.)

6.2 Kirjastoblogi

Tämän kehittämistyön lähtökohtana on kirjastolaki (4.12.1998/604) 2 §, jossa määritellään seuraavaa:

Yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen.

Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Kirjastotoiminnan yhtenä tavoitteena on edistää virtuaalisia ja vuorovaikutteisia palveluja. Blogi on asiakasviestinnässä vuorovaikutteinen kanava, jolla tavoitetaan iso joukko lukijoita ja jonka avulla on mahdollisuus vaikuttaa (Kortesuo & Patjas 2011, 41-42). Tällä hetkellä Tarvasjoen kirjastossa ei juuri ole vuorovaikutteisia verkkopalveluja, joten blogin perustaminen on perusteltua. Asiakkaille näkyvä verkkopalvelu Web-origo ei tarjoa vuorovaikutteisia palveluja, eikä kirjaston kotisivulla ole palautemahdollisuutta. Kirjaston Facebook-sivut tarjoavat mahdollisuuden vuorovaikutteiseen palveluun mutta käyttäjiä ja kommentoijia on valitettavan vähän.

Kirjastojen blogeja löytyy listattuna osoitteesta [<http://www.kirjastot.fi/fi-FI/blogit/>]. Tarkastelun kohteeksi on valittu kuusi yleisten kirjastojen blogia. Benchmarkkaamalla eli vertailemalla saadaan tietoa muiden kirjastojen blogien parhaista käytänteistä. Toimivasta blogista pitää löytyä ainakin seuraavat ominaisuudet (Kortesuon 2010, 38-40 ja Adamsin 2011, 86 mukaan):

- kommentointimahdollisuus
- syötteen tilaus mahdollisuus
- arkisto
- sosiaalisen median (mm. Facebook, Twitter) suosittelupainikkeet
- blogisuosituslista
- blogin kirjoittajan tiedot
- hakumahdollisuus
- tagit, tunnisteet tai kategorialistat
- linkki kirjaston muihin verkkopalveluihin ja kotisivulle.

Seuraavassa on Haapajärven ja Pyhäjärven, Pyhäjoen, Kurikan, Oulun eteläisten kuntien (Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kalajoki, Kestilä, Käsämäki, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Piippola, Pulkila, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Rantsila, Reisjärvi, Sievi ja Ylivieska), Nurmeksien, ja Imatran kuntien ja kaupunkien kirjastojen blogien esittely. Blogit on valittu kirjastot.fi verkkopalvelun blogilistalta sillä perusteella, että ne ovat yleisten kirjastojen blogeja ja siten vertailukelpoisia keskenään. Blogeissa on käytetty kolmea eri internetistä vapaasti saatavaa blogialustaa; Wordpress, Blogger ja Vuodatus.net.

Tuhat Elämää

TAIVAS ON TOTTA
04.07.2012 - 07:38

TODD BURPO
TAIVAS ON TOTTA
KUNINKAASATU

Tulee mieleen Andersenin satu Kuninkaasta, jolla ei ollut vaatteita. Siinä kuullaan lapsen suusta totuus. Burpon kirja ei

KIRJOITTAJA
Pieni, mutta pippurinen kirjastoystymä maalaiskaupungista elää kirjaston elämää ja ottaa kantaa kirjaston maailmaan. Mukana niin kirjat, elokuvat kuin musiikki, ajankohtaisesti ja ajattomasti. Kirjoittajina kirjaston henkilökuntaa.

[Haapajärven kirjaston kotisivut](#)

ARKISTO

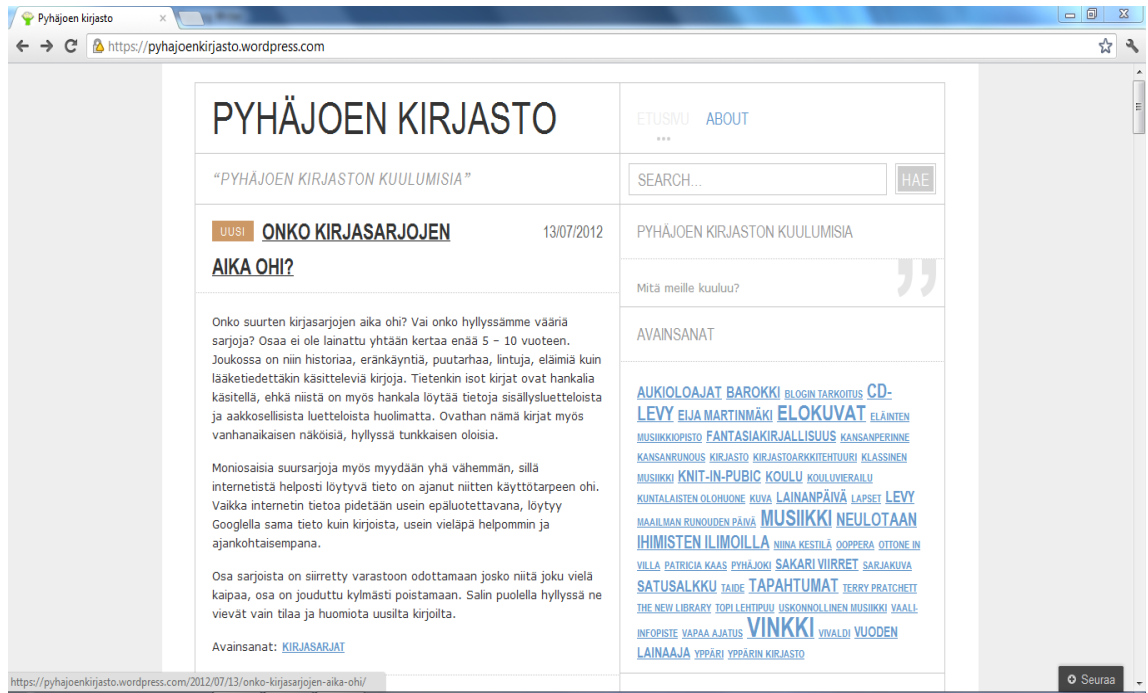
2012
[Heinäkuu](#)
[Kesäkuu](#)
[Toukokuu](#)
[Maaliskuu](#)
[Helmikuu](#)
[Tammikuu](#)

2011
[Joulukuu](#)
[Marraskuu](#)
[Lokakuu](#)
[Syyskuu](#)
[Elokuu](#)
[Heinäkuu](#)
[Toukokuu](#)
[Huhtikuu](#)

Anna bloggaajalle lahja | Sivun alkuun | Seuraa blogia | Ilmoita blogista

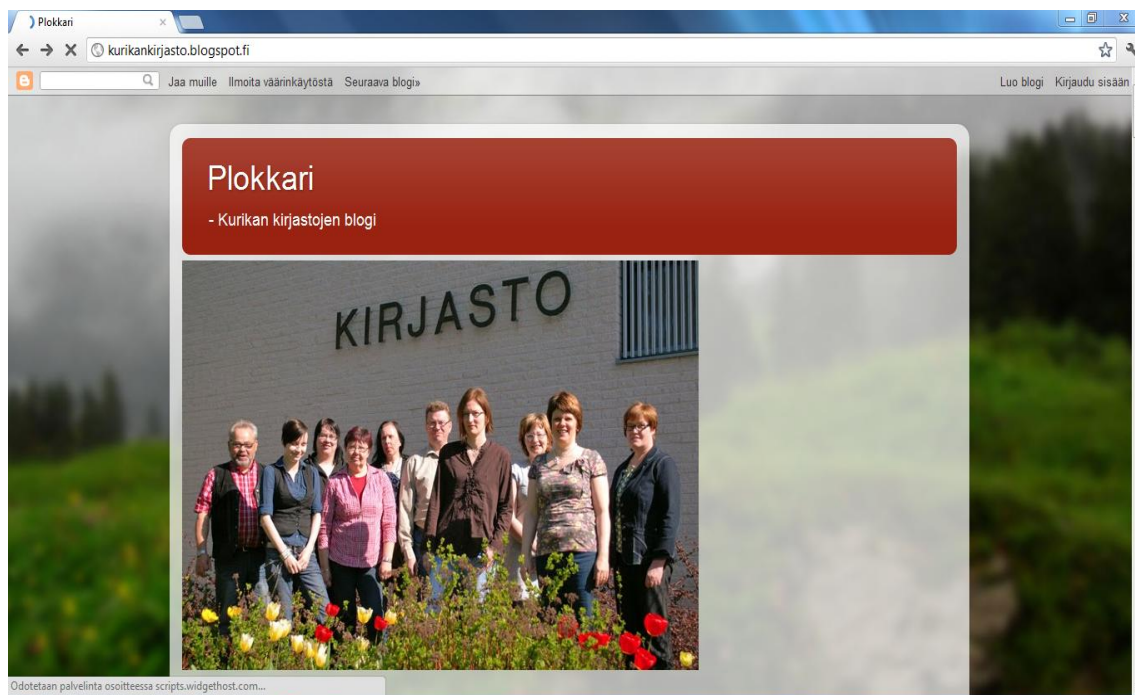
Kuva 2. Tuhat elämää (Tuhat elämää - Haapajärven ja Pyhäjärven kirjastotyöntekijöiden blogi 2012).

Haapajärven ja Pyhäjärven kirjastojen blogin nimenä on Tuhat elämää. Nimi viittaa kirjallisuuteen ja blogin aihepiirinä onkin kirjojen esittely. Blogialustana on käytetty vuodatus.net -alustaa. Visuaalinen ilme on niukka mutta selkeä. Blogissa on kommentointimahdollisuus, syötteen tilaus ja arkisto. Erillistä kategorialistaa ei ole vaan jokainen blogikirjoitus on erikseen kategorioitu. Blogista löytyy myös tieto blogin pitäjistä ja linkki kirjaston kotisivuille. Hakukenttä, sosiaalisen median suosituspainikkeet ja blogisuosituslista sen sijaan puuttuvat.



Kuva 3. Pyhäjoen kirjasto "Pyhäjoen kirjaston kuulumisia" (Pyhäjoen kirjasto "Pyhäjoen kirjaston kuulumisia" 2012).

Kirjaston blogin nimenä on Pyhäjoen kirjasto "Pyhäjoen kirjaston kuulumisia." Blogia ylläpitää kirjastotoimenjohtaja ja tiedot löytyvät "about" -linkin takaa. Blogista löytyvät linkit kirjaston kotisivuille, verkkokirjastoon ja Facebookiin. Blogissa on helppokäyttöinen syöte, jolla voi tilata kirjoitukset suoraan sähköpostiin. Arkistoa, blogisuosituslistaa ja sosiaalisen median suosittelemahdollisuutta ei ole. Sen sijaan hakukenttä ja erillinen avainsanapilvi helpottavat tiedonhakuja blogista. Artikkelien aihepiirit vaihtelevat kirjaesittelyistä musiikin ja elokuvien esittelyihin sekä kirjaston tapahtumien tiedottamiseen. Myös kommentointimahdollisuus on, mutta kommentteja ei juurikaan ole. Kirjaston blogin alustana on Wordpress.



Kuva 4. Plokkari – Kurikan kirjastojen blogi (Plokkari – Kurikan kirjastojen blogi 2012).

Blogin nimenä on Plokkari – Kurikan kirjaston blogi. Kirjaston blogin alustaksi on valittu Blogger. Blogista löytyvät kommentointimahdollisuus, syötteentilaus, arki-to, tagit, linkit verkkokirjastoon ja Facebookiin sekä blogisuosituslista. Erillinen linkki kirjaston kotisivuille ja blogin kirjoittajien esittelyt sen sijaan puuttuvat. Kotisivuille pääsee kuitenkin blogitekstien yhteydessä olevasta linkistä, josta löytyy myös muuhun sosiaaliseen mediaan suosittelupainikkeet. Aiheeltaan blogikirjoitukset keskittyvät pääasiassa kirjaston tapahtumista tiedottamiseen ja raportointiin.

The screenshot shows a web browser window displaying the blog 'Oulun eteläisen kirjastot'. The browser's address bar shows 'jokilaaksojen.kirjastot.vuodatus.net'. The page has a blue header with navigation links: 'VUODATUS.NET', 'Kojelauta', 'Seuraa blogia', 'Lisää blogeja', and 'Luo blogit!'. The main content area has a large title 'OULUN ETELÄISEN KIRJASTOT' and a sub-header 'Kesä ja asiakkaat' with a date of '14.06.2012 - 15:42 / Kategoriat: ei kategorioilla'. The article text discusses summer and customers, mentioning book recommendations and library activities. A sidebar on the left contains sections for 'Kirjoittaja', 'Kirjastojen elämää, arkea, tapahtumia ja toimintaa', 'Kategoriat', 'Linkkejä', and 'Arkisto'. At the bottom, there is an advertisement for 'Siienet & marjat' magazine, featuring a woman's face and the text 'Iltalehden uusi, ihana SIENET&MARJAT-lehti'.

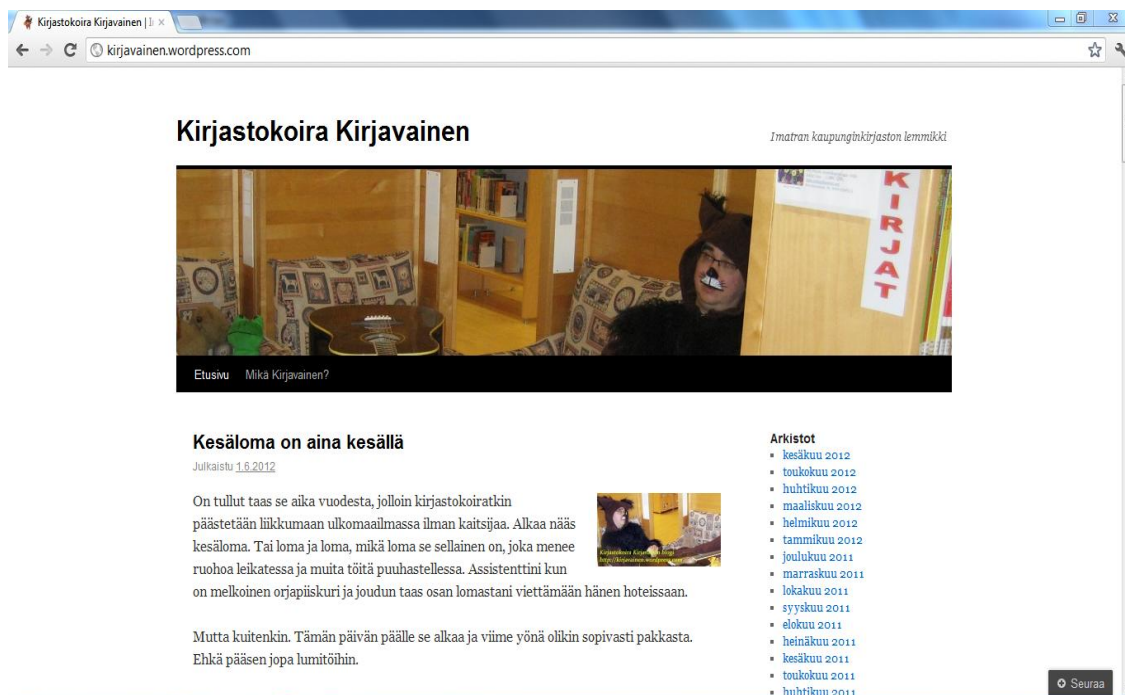
Kuva 5. Oulun eteläisen kirjastot (Oulun eteläisen kirjastot 2012).

Oulun eteläisen kirjasto –blogissa blogialustana on käytetty vuodatus.net-alustaa. Blogissa on mahdollisuus kommentointiin, syötteentilaus, arkisto sekä lueteltuna ne kirjastot, jotka blogia ylläpitävät. Blogista puuttuu kuitenkin linkit kirjastojen kotisivuille, hakukenttä ja kategoriat tai avainsanat. Myös sosiaalisen median suosittelumahdollisuus puuttuu. Lisäksi blogin alalaidassa näkyy häiritsevä mainos, eikä sivulla oleva kuva näy oikein.



Kuva 6. Nurmeksen kaupunginkirjaston vinkkausblogi (Nurmeksen kaupunginkirjaston vinkkausblogi 2012).

Nurmeksen kaupunginkirjaston blogi on nimensä mukaisesti aihepiiriltään kirjaston aineistontarjontaan keskittyvä vinkkausblogi. Siitä löytyvät keskeiset ominaisuudet; syöttilaus, blogiarkisto, sosiaalisen median suosittelupainikkeet, haku-kenttä, linkit kirjaston kotisivulle ja verkkokirjastoon sekä myös karttalinkki ja linkki kirjaston Facebook-sivulle ja Googleen. Alustana on käytetty Bloggeria. Blogisuosituslista ja tiedot blogiin kirjoittavista kuitenkin puuttuvat.



Kuva 7. Kirjastokoira Kirjavainen (Kirjastokoira Kirjavainen 2012).

Kirjastokoira Kirjavainen on Imatran kaupunginkirjaston fiktiivinen hahmo, joka kirjoittaa kirjaston blogia. Blogissa on esitelty kirjoittaja, siitä löytyy arkisto, hakukenttä ja ”blogroll”, jonka otsakkeen alta löytyvät linkit kirjaston kotisivulle, Facebook-sivulle ja verkkokirjastoon. Erillistä avainsanoituspilveä tai kategorialistaa ei ole vaan blogitekstien jälkeen on kategorialinkki sekä kommentointimahdollisuus. Sosiaalisen median suosittelumahdollisuus puuttuu. Blogitekstit on helppo tilata sähköpostiin. Blogialustana on Wordpress. Blogi on suunnattu lapsille.

Kaikissa tutkituissa kirjastojen blogeissa on kommentointimahdollisuus, mikä tekee blogeista vuorovaikutteisia. Kommentteja teksteissä on vähän. Vuodatus.net -alustalla julkaistuissa blogien kommentteissa on paljon roskapostia. Myös syötteen tilaus tai blogin seuraaminen jollakin tapaa on mahdollista kaikis-

sa blogeissa. Wordpress –alustalla blogitekstien tilaaminen on helpointa. Tekstin voi tilata ilmestyessään suoraan sähköpostiin. Tagit, tunnisteet, kategoriat tai avainsanat löytyvät myös jossain muodossa kaikista blogeista. Osassa ne ovat blogitekstin jälkeen, osassa puolestaan erillisenä asiasanapilvenä, josta pääsee haluamaansa aiheeseen. Sen sijaan hakukenttä on vain kolmessa blogissa. Hakumahdollisuus on kuitenkin tärkeä kategorialistojen ohella, jotta oikea ja kiinnostava tieto löytyisi helposti. Arkisto, josta on helppo etsiä vanhoja blogikirjoituksia, on lähes jokaisessa blogissa. (Taulukko 3.)

Blogikirjoitukset ovat osa sosiaalista mediaa. Silti suosittelupainikkeita muihin palveluihin (mm. Facebook ja Twitter) löytyy vain kahdesta blogista. Blogisuosituslista eli blogroll on vain yhdellä kirjastolla. Myös linkit kirjaston muihin palveluihin löytyy hyvin. Ainoastaan yhdellä kirjastolla ei ollut linkkejä. (Taulukko 3.)

Taulukko 4. Blogien ominaisuuksia

	Kommentointi	Syötteentilaus / seuraa	Arkisto	Sosiaalinen media -painikkeet	Blogisuosituslista	Tiedot blogin kirjoittajista	Tagit, tunnisteet tai kategoriat	Hakukenttä
Haapajärvi ja Pyhäjärvi – Tuhat elämää	X	X	X			X	X	

Taulukko jatkuu

Pyhäjo- en kir- jaston blogi	X	X				X	X	X
Plokkari – Kuri- kan kirjasto- jen blogi	X	X	X	X	X		X	
Oulun eteläi- sen kirjastot	X	X	X			X	X	
Nur- meksen kaupun- gin vink- kaus- blogi	X	X	X	X			X	X
Kirjasto- koira kirjavai- nen	X	X	X			X	X	X

Blogin pitäminen antaa kirjastoille uuden julkaisemiskanavan, jossa voi tiedottaa ajankohtaisista asioista, markkinoida palveluja ja kokoelmia tai kirjoittaa tarinoita. Blogiin voi kirjoittaa joko yksi asiasta vastaava henkilö tai koko henkilökunta. Blogi tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden kommentointiin ja tuo siten asiakkaat lähemmäksi kirjastopalveluita. Asiakkaat myös käyttävät kirjaston verkkopalveluja enemmän, jos blogia päivitetään riittävän usein. (Holmberg ym. 2009, 49.)

Jackson-Brown (2013) pohtii miten ja miksi kirjastoissa hyödynnetään blogeja. Käytetäänkö blogeja teoreettiseen keskusteluun, sisäiseen kommunikointiin vai keskusteluun asiakkaiden kanssa sähköisen viestinnän foorumina? Entä minkälaista informaatiota blogit sisältävät ja kuka niitä lukee ja kommentoi? Jackson-Brown (2013) koostaa neljä erilaista blogigenreä: tutkimustiedon jakamiseen ja vaihtamiseen tarkoitetut yhteistyöblogit, kantaa ottavien ideoiden ja näkökulmien keskustelun alustana olevat blogit, sekä sosiaalisen että akateemisen yksityiselämän verkostoitumiseen suuntautuvat blogit ja ammatilliseen kehittymiseen, oppimiseen ja mentorointiin tarkoitetut vertaistukiblogit.

Librarian blog -tutkimuksen mukaan ammatillinen kehittäminen on suurin aihepiiri, mistä kirjoitetaan ja mistä syntyy eniten vuorovaikutusta. Tutkimukseen haastateltiin teemahaastattelulla kirjastoblogeihin kirjoittavia kirjastoammattilaisia. Blogien tarkoituksiksi mainittiin toiminnan lisääminen, informaation, vertaistuen ja mielenkiintoisten aiheiden jakaminen, ajatusten herättäminen ja itseilmaisuus. (Jackson-Brown 2013.)

7 TARVASJOEN KIRJASTON BLOGIN PERUSTAMINEN

Benchmarking –menetelmää käyttämällä eli tutkimalla valittujen muiden kirjastojen blogien ominaisuuksia, Tarvasjoen kirjaston blogialustaksi päätettiin valita Blogger. Se on visuaalisesti kiinnostavimman näköinen ja siihen saa lisättyä helposti kaikki suositellut ominaisuudet. Lisäksi se on helppokäyttöinen, monipuolinen ja siitä löytyy riittävästi ominaisuuksia. Blogger on helppo julkaisemisen ilmainen työkalu (Alasilta 2009, 69). Ilmaisia blogialustoja on useita. Aloittelevan bloggaajan kannattaa testata blogialustoja perustamalla koeluontoisia blogeja anonyymina ja kuvitteellisista aiheista. Koeblogin avulla on helppo testata blogin ominaisuuksia ja toimintoja. (Kortesuo 2010, 37.) Alustaa varten tehtiin kaksi kokeilublogia, toinen Bloggerilla ja toinen Wordpressilla. Vuodatus.net alustaa käyttämällä, eikä muita mahdollisuuksia kokeiltu.

Blogin perustaminen onnistuu Bloggertyökalulla kirjautumalla Googlen käyttäjäksi. Työn vaiheita ja ohjeita seuraamalla blogiin saa helposti vaihdettua taustan kuviot ja värit sekä tarvittavat ominaisuudet. (Blogger 2013)

Tarvasjoen kirjaston kirjallisuusaiheisen blogin nimenä on Tuokioita tarinoiden äärellä – Tarvasjoen kirjaston vinkkejä kirjallisuus- ja kirjastomaailmaan (Kuva 8). Blogi löytyy osoitteesta <http://tarvasjoenkirjasto.blogspot.fi> . Blogi on ulkoasultaan hyvin yksinkertainen, mutta sitä on mahdollisuus muokata ja kehittää edelleen. Blogin tausta valittiin Bloggerin valmiista malleista. Yksinkertainen ja rauhallinen tausta ei vie huomiota itse blogitekstistä ja artikkeleihin liitettävät kuvat tulevat myös siten paremmin esiin.

Tuokioita tarinoiden äärellä x

tarvasjoenkirjasto.blogspot.fi

Tuokioita tarinoiden äärellä

Tarvasjoen kirjaston vinkkejä kirjallisuus- ja kirjastomaailmaan

torstai 24. tammikuuta 2013

LUKUPIIRI

Kirjastossa on kokoontunut viime syksystä saakka lukupiiri. Kerran kuussa keskivikkoihtasella 3 – 6 innokasta naista ja silloin tällöin yksi mies keskustelevat kirjoista ja kirjallisuudesta. Puhetta piisaa niin, että melkein puhutaan toistemme päälle. Tunni hurauttaa huomaamatta.

Osallistujat vinkkaavat lukemiaan kirjoja toisilleen. Aiheina on ollut mm. runous ja joulun alla niitetiin, mitä kirjoja annettaisiin joululahjaksi. Viime kerralla keskustelu kääntyi siihen, miksi vanhuus kuvataan kirjallisuudessa aina niin synkeänä. Meidän erityisesti runoudesta pitävä piiriläinen tulkitsi Lars Eklundin humoristisen runon ”Vanhenemisen iloista” teoksesta Pää tallella -runoja ikääntyville. Tästä ideoitinkin seuraavan kerran teema, vanhuus kirjallisuudessa. Mitäköhän lukupiirilaiset löytävät ensi kerraksi, hauskaa vai synkeää?

13.2. klo 19:00 kokoonnutaan taas!

PÄÄ TALLELLA
Runon äänitys

Tietoja kirjastosta

Tarvasjoen Kirjasto

Tarkastele profiilia

Blogiarkisto

▼ 2013 (3)

▼ tammikuu (3)

Lukupiiri

Klassikkoesittely osa 1

Uusi blogi

Linkkivinkkejä

Kirjastot.fi

Lastenkirjahylly

Hae tästä blogista

Haku

Kuva 8. Tuokioita tarinoiden äärellä (Tarvasjoen kirjaston blogi 2013).

Blogin sisällöntuotannon kirjoittamiseen valittiin alkuvaiheessa Turun ammatti- korkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelman aikuisopiskelijaryhmä AKITIS12. Opiskelijat kirjoittivat kirjallisuudentuntemuskurssiin liittyen klassikko- kirjailijoihin ja –teoksiin liittyvät oppimistehtävät. (Liite 1) Teokset valittiin ohjaajan laatimasta kirjallisuusluettelosta. (Liite 2) Lisäksi opiskelijaryhmälle annettiin tehtäväksi vastata kolmeen teemakysymykseen:

1. Blogi kirjastotyössä (esim. mahdollisuudet, vaikutukset, hyödyt, haitat)

2. Blogikirjoittaminen; henkilökohtaiset kokemukset, tuntemukset
3. Millainen on hyvä blogi / toimivan blogin ominaisuudet

8 HAASTATTELU

Haastattelussa on kysymys tiedon tarpeesta, joka koskee asenteita, havaintoja ja mielipiteitä. Tutkimusvälineinä käytetään erilaisia haastattelu- ja kyselytyyppejä. (Anttila 1996, 230). Haastattelu on vuorovaikutteinen keskustelutilanne, joka on ennalta suunniteltu ja jonka tarkoituksena on kerätä tietoa. Haastattelut jaetaan yleensä lomake-, teema- ja avoimiin haastattelutyyppeihin, jotka voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmähaastatteluna. (Vuorela 2005, 37.) Menetelmät jaetaan tyyppeihin sen perusteella, kuinka paljon kysymykset kontrolloivat haastattelun kulkua (Vuorela 2005, 38 Preece et al., 2002 mukaan). Tutkijan tehtävänä on välittää kuvaa haastateltavien kokemuksista, ajatuksista ja käsityksistä. Haastattelu-sanana etymologinen tausta on sosiaalisessa vuorovaikutustilanteessa, jossa saadaan käsitys haastateltavan ajatuksista. Haastattelu voidaan määrittellä myös keskusteluksi, jolla on ennalta päätetty tarkoitus ja joka tähtää informaation keräämiseen. (Hirsjärvi 2008, 41-42.)

Tässä työssä käytettiinväljästi määritellen puolistrukturoitua teemahaastattelutyypistä aineistonhankinnan menetelmää. Tutkimus toteutettiin sähköpostitse lähetettävien teemakysymysten avulla. Kysymysten avulla kerättiin tietoa toimivan kirjallisuusblogin piirteistä ja blogikirjoittamisen mahdollisuuksista kirjastotyössä.

8.1 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, eli lomakehaastattelun ja strukturoimattoman avoimen haastattelun välimuoto. Teemahaastattelussa kohdennetaan haastattelu tiettyihin ennalta määrättyihin teemoihin ja haastattelu etenee näiden keskeisten teemojen varassa. (Hirsjärvi 2008, 47-48.) Teema-

haastattelu voi olla vapaamuotoista, ja se voi sisältää sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä (Vuorela 2005, 40 Preece et al., 2002 mukaan). Teemahaastattelussa ei siis laadita yksityiskohtaisia kysymyksiä ja kysymysluetteloita vaan määritellään teema-alueet, jotka toimivat haastattelutilanteessa keskustelua ohjaavana tarkentajana. (Hirsjärvi 2008, 66.) Teemahaastatteluun ei kuulu tarkka kysymysten rakentaminen ennakolta, riittää että pääasiat ovat hahmotettu. Kysymykset voidaan jakaa sisällön mukaan mielipidekysymyksiin ja tosiasiakysymyksiin. Teemahaastattelun periaatteena on, että kysymykset ovat avoimia tyypistä riippumatta. Kysymykset voidaan tyypitellä myös jakamalla ne pääkysymyksiin, tarkentaviin kysymyksiin ja jatkokysymyksiin. (Hirsjärvi 2008, 106.)

8.2 Haastattelun toteutus, analyysi ja tulkinta

Haastattelun toteutus alkaa haastattelun aiheen pohjatiedon hankinnalla, jossa tutkija ottaa selvää tutkittavasta aiheesta. Kysymysten suunnittelulla on haastattelun toteutumisessa suuri rooli. Aineiston keruun jälkeen haastattelu puretaan, analysoidaan ja raportoidaan. (Vuorela 2005, 44.) Teemahaastattelun avulla saatu aineistomäärä on yleensä runsas. Aineiston analysointitapaa tulee miettiä jo aineistoa kerätessä. Aineisto voidaan analysoida jo aineiston keruuvaiheessa. (Hirsjärvi 2008, 135-136.)

Teemojen avulla etsitään tekstin merkitykset. Teksti luetaan useaan kertaan ja etsitään keskeiset teemat. Aineistolähtöisessä lähestymistavassa etsitään informanttien tarkoittamia merkityksiä. Aineistoa voi tutkia myös tutkijan omien kysymysten kautta. Pyrkimyksenä on löytää johdonmukainen verkosto merkityksenannolle. (Moila & Rähä 2001, 53-55.)

Kvalitatiivisen aineiston analysointiin on useita tapoja. Tavallisimpia menettelytapoja on, että aineisto analysoidaan aineiston keruun, tulkinnan ja raportoinnin

kanssa samanaikaisesti. (Hirsjärvi 2008, 136.) Haastattelun analyysin voi tehdä kolmella tavalla; aineisto puretaan ja edetään tutkijan intuitioon luottaen, aineisto puretaan, koodataan ja edetään analyysiin tai purkamis- ja koodaamisvaiheet yhdistetään. (Hirsjärvi 2008, 136 Eskola & Suoranta 1996 mukaan.)

Analyysi aloitetaan aineiston purkamisella, joka tavallisesti on haastateltujen puheen litterointia eli puhtaaksikirjoittamista, jonka jälkeen aineisto vielä luetaan, jolloin ilmiöstä alkaa muodostua ajatuksia ja kysymyksiä. (Hirsjärvi 2008, 138, 142.)

Analyysi on koko aineistoa koskeva prosessi. Siinä eritellään ja luokitetaan aineistoa. Synteesissä puolestaan pyritään luomaan aiheesta kokonaiskuva, jossa ilmiö hahmotetaan uudelleen. (Hirsjärvi 2008, 143-144.) Analyysin perustana on aineiston kuvaileminen. Kuvaileminen tarkoittaa tutkittavan ilmiön ominaisuuksien ja piirteiden kartoittamista. Aineiston luokittelu on myös tärkeä osa analyysia. Luokittelulla luodaan kehys, jonka varassa aineistoa tulkitaan, tiivistetään ja vertaillaan. Aineiston kuvailun ja luokittelun avulla aineisto yhdistetään ja tulkitaan. Pyrkimyksenä on päätyä onnistuneisiin tulkintoihin. (Hirsjärvi 2008, 145-151.)

9 KYSELYN TULOKSIA

AKITIS12-ryhmässä opiskelee 18 opiskelijaa, joista seitsemän vastasi kyselyyn. Ryhmälle lähetettiin sähköpostiviesti tammikuussa 2013. Teema-aiheina kysyttiin kokemuksia blogikirjoittamisesta, toimivan blogin ominaisuuksia ja blogin käyttöä kirjastotyössä.

Yksi vastanneista kertoi kirjoittaneensa blogia jo vuosia. Kokemukset blogikirjoittamisesta olivat positiivisia. Työnsä puolesta ei kukaan ole kirjoittanut blogiartikkeleita, mutta yksityiselämässään kirjoittaa kolme. Niin ikään kolme aihealueeseen vastanneista ei ole koskaan kirjoittanut blogiin. Yksi vastaajista arveli joskus blogikirjoittamisen tulevaksi työtehtäväkseen.

9.1 Toimiva blogi

Toimivan, hyvän blogin ominaisuuksiksi mainittiin erityisesti kiinnostava näkökulma. Aiheen tulisi olla tiukasti rajattu, keskittynyt tiettyyn aihealueeseen. Lähes kaikki vastaajat pitivät tärkeänä, että blogissa on tietty näkökulma ja rajattu aihe. Blogin pitää herättää lukijan mielenkiinto, olla naseva, kiinnostava, sujuvasti kirjoitettu ja huumoripitoinen. Hyvässä blogissa on

sellaista tekstiä, joka jättää lukijalle pohdittavaa ja tilaa hänen omia kokemustensa ja kommenttiensa esittämiseen.

Oikeastaan kuitenkin lukijat ratkaisevat, onko blogi kiinnostava vai ei. Blogin pitää erottua ”*tuhansista muista*”, ja tekstistä on syytä erottua kirjoittajan oma persoonallisuus tietynlainen aitous:

Aidot, sydämellä kirjoitetut blogit ovat siis eniten mieleeni.

Usein päivitettävä ja vuorovaikutteinen blogi oli useimpien vastaajien mielestä tärkeää. Säännöllisillä päivityksillä *”lukijat pysyvät ”paikalla.”* Sopivana päivitystiheytenä mainittiin 2 – 4 kertaa viikossa. Myös kommentteihin toivottiin nopeaa vastaamista, jotta blogi olisi vuorovaikutteinen.

Blogin visuaalisuuteen kiinnitettiin vastauksissa paljon huomiota. Helposti luettava, mielenkiinnon herättävä blogi koostuu monesta seikasta, joista mainittiin kappalejako, fontin tyyli ja koko, rivivälitys, sopivan lyhyet tekstit, otsikointi, kuvat, linkitys, sivurakenne ja blogin tausta. Blogisivuston tulisi siis olla helposti silmäiltävä ja helppolukuinen, eikä siinä saisi olla häiritseviä elementtejä kuten esimerkiksi popup-ikkunoita.

9.2 Blogi kirjastotyössä

Kirjaston aineiston esittely ja tiedottaminen nousivat esille useimmista vastauksista. Blogia voi käyttää monipuoliseen aineiston esilletuomiseen ja tapahtumista ilmoittamiseen ja näin saataisiin myös ehkä tavoitettua sellaisia asiakkaita, jotka eivät muuten käytä kirjaston palveluita. Yhdessä vastauksessa pohdittiin mm. sitä, että blogin etuna muuhun sosiaalisen median tiedottamiseen on se, että blogista voi helposti hakea tietoa myöhemminkin. Blogin positiiviseksi puoleksi mainittiin myös että niissä voi käsitellä asioita laajemmin kuin muissa sosiaalisen median palveluissa ja linkittämällä saadaan lisää näköaloja aiheisiin. Blogi antaa kirjastosta helposti lähestyttävän kuvan ja kirjastotyötä sekä aineistoa voi esitellä monipuolisesti ja laajasti.

...blogi on hyvä tapa saada näkyvyyttä kirjastolle ja viestittää kirjaston olemassaoloa asiakkaille ja sidosryhmille.

Negatiivisia puolia pohdittaessa olisi syytä suhtautua kriittisesti jo pelkästään siihen tarvitaanko kirjastoissa blogeja. Vastauksissa pohdittiin sitä, mitä blogilla halutaan saavuttaa ja kenelle se on suunnattu sekä minkä verran asiakkaat seuraavat blogikirjoittelua. Myös blogin päivittämiseen tarvittava työaika suhteessa siitä saatavaan hyötyyn oli arvioinnin kohteena.

Blogia pitää osata markkinoida sekä ohjata oikeita, kohderyhmään kuuluvia asiakkaita sivuille. Myös blogista saatavaan kuvaan suhtauduttiin kriittisesti niin tekstin kuin visuaalisen ilmeenkin puolesta. Kirjastojen blogien pelätään olevan liian kömpelöitä ja vanhanaikaisia. Tällainen blogi antaa huonon ja epämodernin kuvan kirjaston toiminnasta. Teksteistä tulee välittyä kuva siitä, että kirjoittaja on itse kiinnostunut asiasta. Tekstin tulee olla laadukasta.

Suomeen mahtuu muutama hyvä kirjastoblogi, mutta niiden tulee olla hyvin kirjoitettuja, visuaalisesti houkuttelevia ja toimivia...

9.3 Yhteenveto

Vastauksia kyselyyn tuli valitettavan vähän eikä niistä noussut esille oikeastaan mitään uutta, vaikka joitain blogin pitämisen haasteita ja mahdollisuuksia nousikin esille.

Blogikirjoittamisessa on puolensa, mutta myös haasteensa. Vain yksi vastaaja suhtautui blogin pitämiseen kirjastotyössä avoimen kriittisesti, muuten asiaan suhtauduttiin neutraalisti tai hyväksyvästi. Haasteellisimpina seikkoina pidettiin sopivaa päivitystahtia ja siihen liittyvää ajankäyttöä sekä tiukasti rajatun näkökulman päättämistä ja ilmaisun mielenkiintoisuutta.

Blogia pidettiin kuitenkin yhtenä hyvänä kanavana kirjastotyön esilletuomisessa, tiedottamisessa ja aineiston esittelyssä eri kohderyhmille. Blogin pitämistä pidettiin myös vaativana, jotta se olisi kiinnostava ja omaääninen.

...pitää uskaltaa olla räväkkä, oma itsensä, heittää peliin paljon panoja.

10 POHDINTA JA ARVIOINTI

Sosiaalinen media on tullut jäädäkseen yhtenä kirjaston palvelumuotona. Tiedottaminen tapahtuu perinteisen tiedottamisen ohella monessa kirjastossa myös Facebookissa ja muissa sosiaalisen median palveluissa. Sosiaalisella medialla sekä muilla sähköisillä ja virtuaalisilla palveluilla ei voi kuitenkaan korvata kirjaston palveluja kokonaan, ainakaan vielä. Sosiaalinen media on kuitenkin hyvä lisä kirjaston näkyvyydelle ja palvelujen tarjonnalle esimerkiksi asiakasryhmille, jotka eivät jostain syystä pääse fyysiseen kirjastotilaan. Sosiaalinen media poistaa ajan ja paikan rajat ja laajentaa osallistumisen mahdollisuuksia. Uusien palvelujen käyttöönotto tulisi kuitenkin olla tavoitteellista ja henkilökuntaa tulisi kouluttaa riittävästi. Esimerkiksi lukupiirin voisi perustaa kokonaan verkkoon tai laajentaa sitä sen avulla. Tähän tarkoitukseen blogi olisi erinomainen lisä kirjaston palveluissa.

Tarvasjoen kirjaston blogi löytyy osoitteesta <http://tarvasjoenkirjasto.blogspot.fi>. Blogi on perustettu tammikuussa 2013. Blogia voi markkinoida kirjaston kotisivuilla ja Facebook-sivuilla. Siitä voidaan kertoa myös asiasta kiinnostuneille kirjaston asiakkaille kuten lukupiiriläisille ja kirjavinkkauksia kaipaaville asiakkaille. Myös koululaisten kanssa voidaan tehdä yhteistyötä blogikirjoittelun muodossa.

Tarvasjoen kirjaston blogista muodostui kirjallisuuspainotteinen blogi. Tarkoituksena on esitellä aineistoa ja myös tiedottaa kirjaston tapahtumista blogikirjoittamisen keinoin. Työtä aloittaessa ei ollut selvää käsitystä siitä, minkälaista sisältöä blogiin tulee. Työn edetessä mukaan ideoitiin AKITIS12 -ryhmä. Ryhmä koostuu Turun ammattikorkeakoulun kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelman aikuisopiskelijoista. Opiskelijat opiskelevat Helsingissä muuntokoulutuksessa. Ryhmän opiskelijat lähettivät klassikkoaiheisia kirjallisuuskurssin materiaaleja

blogijulkaisuja varten. Jatkossa blogia päivitetään kirjaston henkilökunnan toimesta.

Tuottaako blogi uutta tietoa, parantaako se asiakkaiden palvelua? Mitä hyötyä siitä on? Lukeeko sitä kukaan? Miten erottua kaikista blogeista? Nämä ja monta muutakin kysymystä tulivat mieleen kehittämistyön aikana. Blogeja kuitenkin on moneen lähtöön ja kirjallisuusaiheisia blogejakin on lukuisia. Tarvitaanko uusia blogeja? Perustamalla kirjastolle blogi, saavutettiin kehittämistyön päämäärä. Jatkoa ajatellen arviointi tapahtuu käytännön työssä. Työn tekeminen aiheutti aika ajoin turhautumista juuri tarpeellisuuden näkökulmasta. Toisaalta sosiaalinen media ja vuorovaikutteiset sähköiset palvelut ovat tätä päivää, ja kirjaston on hyvä pysytellä kehityksessä mukana. Tavoitteena kuitenkin on ensisijaisesti antaa asiakkaille yksi mahdollinen palvelukokemus lisää.

Blogi ei vielä tätä kirjoittaessa ole valmis toimimaan siinä laajuudessa kuin on ajateltu. Työnjakoa ja julkaisuutiheyttä pitää miettiä. Blogia päivitetään kuitenkin työn ohella, joten kirjoitustyöhön ei jää aikaa riittävästi. Oman tyylin hiominen on alkuvaiheessa ja aihepiirikään ei oikeastaan ole tiukasti rajattu vaikka keskittyinkin kirjallisuuteen. Markkinoita ei ole analysoitu ja koska markkinointi ja tiedottaminen ovat vasta alkuvaiheessa, ei ole tietoa siitä ketkä blogia lukevat. Mietittäväksi jää myös, mille kohderyhmälle blogin markkinointi kannattaa suunnata. Jatkossa blogia arvioidaan ja parannetaan kehittämissuositusten ja palautteen mukaan. Uhkana kirjaston blogin päivittämisessä on ajan puute. Blogi ei kuulu virallisesti työtehtäviin, joten päivittäminen jää henkilökunnan oman ajan, kiinnostuksen ja jaksamisen varaan.

LÄHTEET

- Aalto, T & Uusisaari, M. 2010. Löydy. Brändää itsesi verkossa. Helsinki: Avain.
- Anttila, P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Taito-, taide- ja muotoilualojen tutkimuksen työvälaineet. Helsinki: Akatiimi.
- Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. Hamina: Akatiimi.
- Anttila, P. 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi.
- Heinonen, U. 2008. Sähköinen yhteisöllisyys. Kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa. Pori: Kulttuurintuotannon ja maisematutkimuksen laitoksen julkaisuja Saatavilla myös www-muodossa [<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/39380/diss2008heinonen.pdf?sequence=1>].
- Hintikka, K. 2011. Sosiaalinen media – yhteisö vai verkosto. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere. Tampere University Press.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.
- Holmberg, K. & Huvila, I. & Kronqvist-Berg, M. & Nivakoski, O. & Widén-Wulff, G. 2009. Kirjasto 2.0. Muuttuva osallistumisen kulttuuri. Helsinki: BTJ.
- Kangaspunta, S. 2011. Traditionaalista yhteisöstä verkkoyhteisyyteen. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere. Tampere University Press.
- Kankkunen, P. & Österlund, P. 2012. Tykkäämistalous. Helsinki: Sanomapro.
- Kilpi, T. 2006. Blogit ja bloggaaminen. Helsinki: readme.fi.
- Kortesuo, K. 2010. Sano se someksi. Helsinki: Infor.

Kortesuo, K. & Kurvinen J. 2011. Blogimarkkinointi. Blogilla mainetta ja mammonaa. Helsinki: Talentum.

Kortesuo, K. & Patjas, L-M. 2011. Kuka vastaa? Asiakaspalvelu sosiaalisessa mediassa. Helsinki: Infor.

Kunelius, R. 2003. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki: WSOY [Saatavilla [www-muodossa http://oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/0viestinta/tiedotusoppi/p4_instituutiot/2_elinkaari](http://www.muodossa.fi/oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/0viestinta/tiedotusoppi/p4_instituutiot/2_elinkaari) [Viitattu 28.2.2012] .

Lietsala, K. ja Sirkkunen, E. 2010. Englanninkielisestä pohjatekstistä suomen-
tanut Simo Kaupinmäki. Johdatusta sosiaaliseen mediaan. Teoksessa Serola,
S. (toim.) Ote informaatiosta. Johdatus informaatiotutkimukseen ja interaktiivi-
seen mediaan. Helsinki: BTJ.

Lehtonen, M. 2008. Individualismin aika. Teoksessa Häggman, K. [et.al.] (toim.)
Suomalaisen arjen historia. Hyvinvoinnin Suomi. Helsinki: Weilin + Göös.

Luostarinen, M. 2010. Uusi mediayhteiskunta. Blogit ja sosiaalinen media inno-
vaatioyhteiskunnassa. Helsinki: Books On Demand.

Maunu, U-M. 2010. Asiakkaan kirjasto. Teoksessa Almgren, P & Jokitalo, P.
(toim.) Asiakkaan asialla. Helsinki: BTJ.

Miettinen, S. 2011. Palvelumuotoilu. Yhteissuunnittelua, empatiaa ja osallistu-
mista. Teoksessa Miettinen, S. (toim.) Palvelumuotoilu. Uusia menetelmiä käyt-
täjä tiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. Helsinki: Teknologiainfo Teknova.

Moila, P. & Rähä, P. 2001. Merkitysrakenteiden tulkinta. Teoksessa Aalto, J &
Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutki-
jalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä:
PS-kustannus.

Mäkinen, K. 2007. Lukeminen saa loistamaan. Tarvasjoen kirjasto 150 vuotta.
Tarvasjoki: Tarvasjoen kunta/kirjasto.

- Ollila, M-R. 2008. Lauman valta. Helsinki: Edita.
- Otala, L & Pöysti, K. 2008. Wikimaniaa yrityksiin. Yritys 2.0 tuottamaan. Helsinki: WSOYpro.
- Partanen, H. 2009. Sosiaalinen eli yhteisöllinen media. Kielikello. Kielenhuollon tiedotuslehti 3, 33.
- Ramonet, I. 2012. Mediaräjähdytys. Journalismi hajonneen viestinnän aikakaudella. Helsinki: Into.
- Salminen, A. 2008. Julkisen toiminnan johtaminen. Hallintotieteen perusteet. Helsinki: Edita.
- Seppänen-Järvelä, R. 1999. Kehittämistyö ja arviointi. Teoksessa Eräsaari, R., Linqvist, T., Mäntysaari, M., Rajavaara, M. (toim.) Arviointi ja asiantuntijuus. Helsinki: Gaudeamus.
- Sintonen, S. 2010. Digitaalinen kulttuuri haastaa kirjastot. Jakelijasta osallistujaksi. Pääkirjoitus. Kirjastoseuran tietopaketti. Media nuorten elämässä. Helsinki: Kirjastoseura.
- Tirronen, M. 2008. Web 2.0. Verkon numerologia. Helsinki: BTJ Kustannus.
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere university press.
- Tuulaniemi, J. 2011. Palvelumuotoilu. Helsinki: Talentum.
- Tyrvönen, J. 2011. Asiakkaat kirjastopalvelujen arvioijina – asiakaspalautteen anti jatkuvalla kehittämiselle. Teoksessa Almgren, P & Jokitalo, P. (toim.) Kirjasto 2012. Asiakkaan asialla. Helsinki: Avain.
- Vuorela, S. 2005. Haastattelumenetelmät. Teoksessa Ovaska, S., Aula, A. & Majaranta, P. (toim.) Käytettävyytutkimuksen menetelmät. Tampere: Tampereen yliopisto.

Yleisten kirjastojen laatusuositus. 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu
2010 : 20. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Elektroniset lähteet:

Adams, R.2011. Building a user blog with evidence. The health information skills academic library blog
[<http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/EBLIP/article/view/10891/8953>]
viitattu 12.7.2012

Blogger. <http://www.blogger.com>] viitattu 29.2.2013

Jackson-Brown, G. 2013. Content analysis of librarian blogs. Professional development and other uses. First Monday. Volume 18. 2 – 4
[<http://www.firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/4343/3415>] viitattu 20.2.2013

Kirjastokoiran Kirjavainen [<http://kirjavainen.wordpress.com/>] viitattu 25.7.2012

Kirjastolaki 904/1998 [<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980904>]

Kirjastot.fi [<http://www.kirjastot.fi/fi-FI/blogit/>] viitattu 11.7.2012

Koivisto, M. 2007. Mitä on palvelumuotoilu? – Muotoilun hyödyntäminen palvelun suunnittelussa. Taiteen maisterin lopputyö. Taideteollinen korkeakoulu
[http://www.muova.fi/documents/key20130131130047/Raportit%20ja%20julkaisut/Lopputyö_TaM_MikkoKoivisto_2007.pdf] viitattu 31.1.2013

Lovio, M. 2011. Käyttäjälähtöiset kirjastopalvelut.
[<http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/opeku/kulti/kirjasto/kirjastokayttaja/Sivut/default.aspx>] viitattu 30.1.2013

Nurmeksen kaupunginkirjaston vinkkausblogi. [<http://kirjastonurmes.blogspot.fi/>]
viitattu 25.7.2012

Oulun eteläisen kirjastot [<http://jokilaaksojen.vuodatus.net/>] viitattu 25.7.2012

Plokkari – Kurikan kirjastojen blogi [<http://kurikankirjasto.blogspot.fi/>] viitattu 20.7.2012

Pyhäjoen kirjasto ”Pyhäjoen kirjaston kuulumisia” [<https://pyhajoenkirjasto.wordpress.com/>] viitattu 19.7.2012

Suomen yleisten kirjastojen tilastot [<http://tilastot.kirjastot.fi/fi-FI/tilastohaku.aspx>] viitattu 29.2.2013

Tarvasjoen kunnan www-sivut. Yleistietoa. [http://www.tarvasjoki.fi/pages/Tarvasjoki/Yleista/?ITableCommit=9_9] viitattu 29.2.2013

Tuhat elämää – Haapajärven ja Pyhäjärven kirjastotyöntekijöiden blogi [<http://bookelves.vuodatus.net/>] viitattu 19.7.2012

Klassikkoesittelyt - yksilötehtävä

Klassikkokirjailijoihin ja -teoksiin tutustutaan oppimistehtävinä laadittujen kirjallisten ja suullisten esittelyjen kautta.

Esiteltävät teokset *valitaan* Optimassa olevasta *kirjallisuusluettelosta*. Mainitut teokset ovat esimerkkejä, kirjailijoiden tuotannosta saa valita esiteltäväksi muun/muitakin teoksia. Kultakin kirjallisuushistorian tyylikaudelta (antiikki; keskiaika; renessanssi; barokki ja klassismi; valistus ja esiromantiikka; romantiikka; realismi; modernismi) esitellään ainakin yksi teos. Esiteltävät teokset valitaan niin, että jokaisesta teoksesta kirjoitetaan vain yksi esittely. *Kirjaa* esittelyyn valitsemasi teokset ja oma nimesi *Esiteltävät klassikot* -sivulle ja klikkaa *Tallenna*-painiketta.

Kukin valitsee, lukee ja kirjoittaa esittelyn *kahdesta* (2) teoksesta ja teokset kirjoittaneista kirjailijoista.

Kirjalliseen klassikkoesittelyyn sisällytetään seuraavat asiat:

- Kirjailijan henkilötiedot, hänen edustamansa tyylikausi ja genre ja keskeiset teokset
- Teoksen esittely: alkuperäinen nimeke ja julkaisuvuosi, tyylikausi, genre ja juonikuvaus
- Teos- ja kirjailija-arvostelu (miksi teos on valittu kirjallisuuden kaanoniin; miksi kirjailijaa ja hänen teostaan/teoksiaan pidetään klassikkoina)

Klassikkoesittelyjen ohjepituus on 250 sanaa/teos, yhteensä 500 sivua.

Klassikkoesittelyt tallennetaan myös Tarvasjoen kirjaston kirjallisuusblogiin. Esittelyt toimitetaan sähköpostitse Annamari Koskelle annamari.koski@tarvasjoki.fi, joka tekee kirjallisuusblogista ja blogikirjoittamisesta YKITI-opinnäytettään. Annamari tallettaa kirjallisuusesittelyt kirjallisuusblogiin. Esittelyyn saa lähettää blogiin tallennettavaksi myös nimi-merkillä. Halutessasi voi tallentaa vain toisen esittelyistäsi blogiin. (Mikäli et halua tekstejäsi blogiin, sekin on mahdollista. Tällöin riittää, että tallennat ne Optimaan.)

BLOGIKIRJOITTAMISKOKEMUKSET (Yksilötehtävä)

Annamari Koski tulee tekemään osana opinnäytettään blogikirjoittamiskokemuksista teemahaastatteluun/kyselyyn sähköpostitse. Haastattelun teemana on tuntemukset siitä, miten he kokevat blogikirjoittamisen / sosiaaliseen mediaan kirjoittamisen tms.

KLASSIKKOESITTELYT: KIRJALLISUUSLUETTELO

Alla olevassa luettelossa on mainittu esiteltävät kirjailijat ja teokset. Teokset ovat esimerkkejä, kirjailijoiden tuotannosta saa valita esiteltäväksi muun/muitakin teoksia. Kul-takin kirjallisuushistorian tyylikaudelta (ks. väliotsikot) esitellään ainakin yksi teos.

Antiikki

- Augustinus, Tunnustukset
- Boëthius, Filosofian lohdutus
- Catullus, Laulujen kirja
- Euripides, Medeia
- Homeros, Odysseia
- Platon, Valtio
- Sofokles, Kuningas Oidipus
- Vergilius, Aeneis

Keskiaika

- Beowulf
- Boccaccio, Decamerone
- Chaucer, Canterburyn tarinoita
- Dante, Jumalainen näytelmä ((Helvetti-jaksosta 10 ensimmäistä laulua)
- Edda
- Petrarca, Sonetteja Lauralle
- Villon, Testamentti
- von Eschenbach, Parsifal

Renessanssi

- Cervantes, Don Quiote I
- Machiavelli, Ruhtinas
- Rabelais, Suuren Gargantuan hirmuinen elämä
- Shakespeare, Hamlet TAI Romeo ja Julia
- Simonsuuri (suomennos, selitykset ja johdannot), William Shakespearen Sonetit. Nautintojen ajan aarre (s. 7 - 85).

Barokki ja klassismi

- Bunyan, Kristityn vaellus
- Milton, Kadotettu paratiisi
- Molière, Saituri
- Tasso, Vapautettu Jerusalem

Valistus ja esiromantiikka

- Defoe, Robinson Crusoe

- Fielding, Tom Jones
- Goethe, Nuoren Wertherin kärsimykset
- Richardson, Pamela
- Rousseau, Tunnustuksia
- Sterne, Tristram Shandy
- Swift, Gulliverin matkat
- Voltaire, Candide

Romantiikka

- Austen, Ylpeys ja ennakkoluulo
- Byron, Don Juan
- Cooper, Viimeinen mohikaani
- Grimm, Grimmin sadut I-III (yksi osa)
- Hoffmann, Jörö-Jukka JA Busch, Maks ja Morits
- Hugo, Kurjat
- Kivi, Seitsemän veljestä
- Lönnrot, Kalevala
- Poe, Korppi
- Pushkin, Jevgeni Onegin
- Runeberg, J.L. Vänrikki Stoolin tarinat
- Scott, Ivanhoe TAI Lammermoorin morsian
- Shelley, Frankenstein
- Topelius, jokin Lukemisia lapsille -sarjan teos TAI Topeliuksen kauneimmat näytelmät (sis. näytelmät Lintu Sininen, Suojelusenkeli ja Totuuden helmi) TAI Topeliuksen kauneimmat sadut TAI Välskärin kertomuksia
- Whitman, Ruohoa

Realismi

- Aho, Papin rouva
- Andersen, Satuja
- Balzac, Ukko Goriot
- Brontë, E. Humiseva harju
- Brontë, C. Kotiopettajattaren romaani
- Canth, Työmiehen vaimo
- Carroll, Alicen seikkailut ihmemaassa
- Dickens, Suuria odotuksia
- Dostojevski, Rikos ja rangaistus
- Dumas, Monte-Criston kreivi
- Flaubert, Madame Bovary
- Gogol, Kuolleet sielut
- Hawthorne, Tulipunainen kirjain
- Ibsen, Nukkekoti
- Järnefelt, Veneh'ojalaiset
- Kipling, Viidakkokirjat
- Lagerlöf, Peukaloisen retket villihanhien maassa
- Melville, Moby Dick eli valkoinen valas

- Pakkala, Lapsia
- Runeberg, F. Rouva Katarina Boije ja hänen tyttärensä
- Stevenson, Aarresaari
- Strindberg, Neiti Julie
- Tolstoi, Anna Karenina
- Tshehov, Kirsikkapuisto TAI Kolme sisarta
- Twain, Tom Sawyerin seikkailut
- Verne, Sukelluslaivalla maapallon ympäri

Modernismi

- Apeli, Vinski
- Alcott, Pikku naisia
- Baudelaire, Pahan kukkia
- Beskow, Tonttulan lapset
- Blixen, Eurooppalaisena Afrikassa
- Brecht, Kolmen pennin ooppera
- Bulgakov, Saatana saapuu Moskovaan
- Burnett, Salainen puutarha
- Burroughs, Tarzan, apinain kuningas
- Camus, Sivullinen
- Coelho, Pyhiinvaellus
- Conrad, Pimeyden sydän
- de Saint-Exupéry, Pikku prinssi
- Eliot, Autio maa
- Faulkner, Ääni ja vimma
- Finne, jokin Kiljusen herrasväki -sarjan teos
- Gorki, Äiti
- Haanpää, Kenttä ja kasarmi
- Haavikko, Puut, kaikki heidän vihreytensä TAI Rauta-aika
- Havukainen & Toivonen, Tatun ja Patun Suomi
- Hellaakoski, Jääpeili
- Hemingway, Ja aurinko nousee
- Hesse, Arosusi
- Hotakainen, Juoksuhaudantie
- Huovinen, Havukka-ahon ajattelijä
- Hämäläinen, Säädylinen murhenäytelmä
- Härkönen, Häräntappoase
- Idström, Kirjeitä Trinidadtiin
- Ingman, Rimpisuon usvapatsas
- Jalonen, Hotelli eläville
- Jansson, Muumipapan urotyöt TAI Muumilaakson marraskuu TAI Näkymätön lapsi ja muita kertomuksia (1962) TAI Vaarallinen juhannus
- Joenpelto, Vetää kaikista ovista
- Jotuni, Huojuva talo TAI Rakkautta
- Joyce, Odysseus
- Juvonen, Pohjajäätä
- Kafka, Muodonmuutos TAI Oikeusjuttu

- Kallas, Sudenmorsian
- Karjalainen, Uppo-Nalle
- Kauranen, Sonja O. kävi täällä
- Kianto, Punainen viiva
- Kokko, Pessi ja Illusia
- Koskenniemi, Elegioja
- Krohn, Tainaron
- Kunnas, Koirien Kalevala JA Seitsemän koiraveljestä
- Kunnas, Tiitiäisen satupuu JA Tiitiäisen pippurimylly
- Kästner, Pojat salapoliiseina
- Laaksonen, Pulu uis
- Lawrence, Lady Chatterleyn rakastaja
- Laxness, Salka Valka
- Lehtonen, Putkinotko
- Leino, Helkavirsiä
- Lewis, Velho ja leijona
- Liksom, Yhden yön pysäkki
- Lindgren, Vaahteramäen Eemelin kootut metkut TAI jokin Peppi Pitkätossu - sarjan teos
- Linna, Tuntematon sotilas
- Linnankoski, Laulu tulipunaisesta kukasta
- Majakovski, Pilvi housuissa
- Mann, Taikavuori
- Manner, Tämä matka
- Meri, Manillaköysi
- Meriluoto, Lasimaalaus
- Milne, Nalle Puh
- Montgomery, Annan nuoruusvuodet TAI Pieni runotyttö
- Mäkelä, Herra Huu
- Mörö, Mari, Kiltin yön lahjat
- Nopola, jokin Heinähattu ja Vilttitossu –sarjan teos
- Onerva, Mirdja
- Orwell, Vuonna 1984
- Paavolainen, Nykyaikaa etsimässä
- Palmgren, Jalat edellä
- Paloheimo, Tirlittan
- Parkkinen, Korppi ja kumppanit TAI Kaupungin kaunein lyyli TAI Voittoa kotiin, Osku TAI Mustasilmäinen blondi TAI Sinun tähtesi, Allstar
- Pekkanen, Tehtaan varjossa
- Polva, Tiina
- Potter, Petteri Kaniinin satumaailma: Beatrix Potterin koko tuotanto
- Proust, Kadonnutta aikaa etsimässä
- Rasa, Metsän seinä on vain vihreä ovi
- Riikkilä, jokin Pertsä ja Kilu -sarjan teos
- Saarikoski, Euroopan reuna TAI Mitä tapahtui todella?
- Salama, Juhannustanssit
- Salinger, Sieppari ruispellossa
- Salminen, Sivari TAI Käppyrä TAI Pikku sammakkoprinssi

- Seppälä, Sydänmaa
- Sillanpää, Hurskas kurjuus TAI Nuorena nukkunut
- Steinbeck, Hiiriä ja ihmisiä
- Swan, Iiris rukka TAI Pikkupappilassa
- Södergran, Maa jota ei ole
- Talvio, Pimeänpirtin hävitys
- Tikkanen, Punahilkka
- Tolkien, Taru sormusten herrasta
- Vala, Kaukainen puutarha
- Waltari, Sinuhe, egyptiläinen
- Vartio, Hänen olivat linnut
- Westö, Leijat Helsingin yllä
- Wharton, Viattomuuden aika
- Viita, Moreeni
- Wilder, Pieni talo preerialla
- Virtanen, Seljan tytöt TAI Lintu pulpetissa
- Woolf, Mrs. Dalloway TAI Oma huone
- Wuolijoki, Niskavuoren naiset